

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Evidenčné číslo: 105003/B/2019/36100138879171844

SÚČASNÁ IMIGRAČNÁ POLITIKA
SPOJENÝCH ŠTÁTOV AMERICKÝCH
Bakalárska práca

2019

Bronislava Pálešová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

SÚČASNÁ IMIGRAČNÁ POLITIKA
SPOJENÝCH ŠTÁTOV AMERICKÝCH
Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné ekonomické vzťahy
Študijný odbor: Medzinárodné ekonomické vzťahy
Školiace pracovisko: Katedra medzinárodných politických vzťahov
Vedúci záverečnej práce: PhDr. Gilbert Futó, PhD.

Bratislava 2019

Bronislava Pálešová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

V Bratislave dňa 29.04.2019

.....

Pod'akovanie

Chcela by som sa pod'akovať najmä môjmu školiteľovi PhDr. Gilbertovi Futó, PhD. za jeho odborné rady, trpezlivosť a ústretovosť, s ktorými ku mne pristupoval počas písania tejto bakalárskej práce.

Abstrakt

PÁLEŠOVÁ, Bronislava: Súčasná imigračná politika Spojených štátov amerických. - Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta medzinárodných vzťahov; Katedra medzinárodných politických vzťahov. - Vedúci záverečnej práce: PhDr. Gilbert Futó, PhD. – Bratislava: FMV EU, 2019, 54 s.

Bakalárska práca analyzuje imigračnú politiku Spojených štátov amerických, historický vývoj, legislatívu upravujúcu prisťahovanie cudzincov do krajiny a v poslednej časti bližšie nahliada do súčasnej problematiky programu DACA. Práca sa člení na štyri kapitoly. V prvej kapitole sú zadefinované základné odborné termíny, rozčlenenia migrácie na základe viacerých kritérií, prínosy migrácie prameniace z prílevu migračných vln do ekonomík a význam remitencií pre zdrojovú aj cieľovú krajinu. Tretia kapitola objasňuje historický vývoj imigrácie do Spojených štátov, popisuje jej príčiny a vyvolané reakcie premietnuté najmä do legislatívnych obmedzení. Štvrtá kapitola mapuje imigráciu v súčasnosti, aktuálne zákony, ktoré udávajú základné smerovanie imigračnej politiky USA, kvóty upravujúce pohyb osôb do krajín, spôsob nadobúdania občianstva a podmienky, ktoré musí žiadateľ o povolenie k pobytu splniť. V druhej časti štvrtej kapitoly je predstavený aktuálny demografický problém priamo nadväzujúci na limitujúce imigračné kvóty, ochranný program DACA, prostredníctvom ktorého sú mladí ľudia, ktorí v detstve nelegálne prekročili hranice so svojou rodinou, dočasne chránení pred deportáciou.

Kľúčové slová: migrácia, Spojené štáty americké, Donald Trump, migračná politika, DACA, dreamers

Abstract

PÁLEŠOVÁ, Bronislava: Current immigration policy of the United States. - University of Economics in Bratislava. Faculty of International Relations; Department of International Political Relations. - Thesis supervisor: PhDr. Gilbert Futó, PhD. - Bratislava: FMV EU, 2019, 54 p.

The bachelor thesis analyses the immigration policy of the United States, historical development, legislation regulating the immigration of foreigners, and in the last part it looks at the current issues of the DACA program. The thesis is divided into four chapters. The first chapter defines the basic professional terms, the division of migration based on several criteria, the benefits of migration stemming from the influx of migration waves into the economies and the importance of remittances for the source and target countries. The third chapter explains the historical development of immigration to the United States, explains its causes and the resulting responses reflected mainly in legislative restrictions. The fourth chapter maps immigration nowadays, current laws that set the basic direction of the US immigration policy, quotas regulating the movement of people to the country, the way of acquiring citizenship and the conditions that the applicant for a residence permit must fulfil. The second part of the fourth chapter presents the current demographic problem, which is directly linked to the limiting immigration quotas, the DACA protection program, through which young people who illegally crossed the border with their family are temporarily protected from a deportation.

Key terms: migration, United States of America, Donald Trump, migration policy, DACA, dreamers

Obsah

Úvod.....	9
1 Teoretický úvod do problematiky	11
1.1 Základná terminológia.....	11
1.2 Klasifikácia migrácie.....	13
1.3 Teórie migrácie	15
1.3.1 Teória pull a push faktorov.....	17
1.4 Migračná politika	18
1.5 Prínosy migrácie.....	19
1.6 Remitencie.....	21
2 Ciele a metodika práce	23
3 Historický prehľad migrácie v Spojených štátoch amerických	25
3.1 Imigrácia počas koloniálnej éry	25
3.2 Imigrácia v druhej polovici 19. storočia.....	26
3.3 Ostrov Ellis a federálne imigračné regulácie	27
3.4 Obdobie európskej imigrácie v rokoch 1880-1920	28
3.5 Imigrácia a Národnostný zákon z 1965.....	29
4 Súčasná administratíva imigrácie v Spojených štátoch	31
4.1 Imigračná politika USA v súčasnosti	32
4.2 Permanentná imigrácia	33
4.3 Imigrácia zakladajúca sa na rodinných vzťahoch	34
4.3.1 Podmienky nadobúdania občianstva prostredníctvom príbuzenských vzťahov.....	35
4.4 Pracovná imigrácia.....	36
4.5 Iný spôsob nadobúdania víz	37
4.6 Azylanti a utečenci	38

4.7	Proces a výhody nadobúdania občianstva v Spojených štátov	39
4.8	Deferred Action for Childhood Arrivals	40
Záver.....		46
Zoznam použitej literatúry		48

Úvod

Migrácia predstavuje dôležitú súčasť vývoja ľudskej spoločnosti ako celku. Historická evolúcia ľudstva už od praveku rozoznáva tento fenomén, počas ktorého sa jednotlivé kultúry sťahovali z miesta na miesto za lepšími životnými podmienkami. Napriek tomu, že spoločnosť prešla značnými transformáciami, ako vznik demokracie, pád feudalizmu, industrializácia či globalizácia, migrácia je aj v dnešnej dobe súčasťou života mnohých ľudí, ktorí hľadajú slobodu či lepšie ekonomické a spoločenské podmienky. Spojené štáty americké predstavujú najväčšiu ekonomickú mocnosť 21. storočia, nie je preto nečakané, že sú vnímané ako krajina neobmedzených možností a slobôd, čo láka veľké množstvo prisťahovalcov pochádzajúcich najmä z chudobnejších častí sveta. Veľká časť skupiny prichádzajúcej do krajiny migruje do štátu z menej rozvinutých častí amerického kontinentu najmä z krajín ako Mexiko, Honduras, Guatemala či El Salvador.

Hlavným cieľom imigračnej politiky USA je umožniť rodinám znovu nadviazať rodinné styky, získať kvalifikovaných pracovníkov na pracovný trh a poskytnúť ochranu azylantom, ktorí vnímajú únik z domovskej krajiny ako jedinú možnosť, vďaka ktorej by mohli žiť plnohodnotnejším životom. Imigračná politika USA sa člení na štyri základné oblasti, ktorými sú rodinná migrácia, pracovná migrácia, migrácia povolená na základe víz alebo iných špeciálnych povolení a poslednou zložkou sú azylanti a utečenci. Prístupy jednotlivých prezidentov sa značne odlišujú, čo nám dokazuje jednoduché porovnanie imigračnej politiky bývalého predstaviteľa výkonnej moci Baracka Obamu a súčasného prezidenta Donalda Trumpa.

Cieľom našej bakalárskej práce je popísať historické udalosti vplývajúce na mieru prílevu prisťahovalcov do krajiny, zdefinovať a charakterizovať súčasnú migračnú administratívu, ktorej reprezentantom je najvyšší predstaviteľ a hlava štátu prezident Donald Trump, ktorého politika, známa aj pod názvom politika nulovej tolerancie, má značne reštriktívny charakter. Práca je štruktúrne rozdelená do štyroch kapitol. V prvej kapitole sú zadané základné pojmy týkajúce sa migrácie, jej klasifikácia či prínosy pre krajinu destinácie. Dôležitou podkapitolou je časť zaoberajúca sa remitenciami, ich definíciou podľa Svetovej banky a peňažným vyjadrením ich hodnoty za sledované obdobie. Druhá kapitola sa orientuje na ozrejmienie metód a cieľov, ktoré boli pri písaní práce využívané. Tretia kapitola

v skratke zhŕňa historický vývoj migrácie na území Spojených štátov, faktory ovplyvňujúce jej vznik a legislatívu upravujúcu otázky migračnej politiky v daných obdobiach. Súčasťou poslednej kapitoly je zhodnotenie súčasnej imigračnej situácie v Spojených štátoch, legislatíva upravujúca ročné kvóty imigračných vln prúdiacich do krajiny a analýza sociologicko-imigračného problému skupiny *dreamers*, ktorí sú beneficiary ochranného programu DACA.

1 Teoretický úvod do problematiky

1.1 Základná terminológia

Migrácia je spoločenský fenomén prítomný v histórii ľudstva už od prvotných civilizácií a jej prejavy sa odrážajú aj v súčasnej modernej spoločnosti. Medzinárodný pohyb pracovných síl často reflektuje celosvetové trendy, ktoré v dôsledku globalizácie v štátoch odznievajú. Prechádzala zmenami hospodárskych síl, novými sociálnymi a kultúrnymi väzbami, inováciami v komunikácii a transporte, avšak ovplyvňovali ju aj ozbrojené konflikty, prírodné katastrofy a mnohé iné faktory. Migrácia však predstavuje akýsi katalyzátor globálnej, národnej, ale aj lokálnej transformácie. Predostrela významné demografické, sociálne, ekonomické a politické inovácie v domovskej aj hostujúcej krajine.¹ Súčasná mobilita obyvateľstva je vyššia ako kedykoľvek predtým v novodobých dejinách a naďalej proporcionálne rastie, čím sa z nej stáva jedna z najdôležitejších a najviac diskutovaných otázok 21. storočia. Na základe dát uverejnených Medzinárodnou organizáciou pre migráciu možno vyhodnotiť, že počet migrantov vzrástol z odhadovaných 152 miliónov z roku 1990 na 258 miliónov, ktoré boli zaznamenané za posledné obdobie. Percentuálny podiel migrantov v celosvetovom obyvateľstve predstavuje v dnešnej spoločnosti 3,4%, inak povedané, každý 29. človek sveta sa momentálne neosídľuje svoju domácu krajinu. Migranti v tomto počte by po Číne, Indii, USA a Indonézií dokázali vytvoriť piatu najľudnatejšiu krajinu sveta.²

Na začiatku je však potrebné vysvetliť základné pojmy, ktoré sa priamo vzťahujú na predmet skúmania. Migráciu ako spoločenský jav nie je možné jednoducho zadefinovať, keďže sa jedná o komplexný pojem odrážajúci množstvo rozmanitých aspektov. Každý štát či organizácia, ktoré sú do migrácie priamo alebo nepriamo zapojené, preferujú vlastnú definíciu migrácie na základe viacerých koncepčných teórií a modelov. Medzinárodná organizácia pre migráciu (*International organization for migration*) označuje migráciu ako pohyb osoby alebo skupiny osôb cez medzinárodnú hranicu alebo v rámci štátu. Je to pohyb obyvateľstva zahŕňajúci akýkoľvek presun ľudí v geografickom a sociálnom priestore

¹ROSENBLUM, Marc - TICHENOR, Daniel: *The Oxford Handbook of the Politics of International Migration*. 2012. s.660

²Medzinárodná organizácia pre migráciu: *World Immigration Report 2018*. 2019. s.17

spojený s prechodnou alebo trvalou zmenou miesta pobytu bez ohľadu na dĺžku pobytu alebo príčiny. IOM rozoznáva viaceré typy účastníkov, sú nimi utečenci, vysídlené osoby, ekonomickí migranti a aj osoby presídľujúce sa za inými účelmi vrátane zjednocovania rodín.³ UNESCO objasňuje koncepciu migrácie ako prekročenie hranice politickej alebo administratívnej jednotky na dané minimálne obdobie. Zahŕňa pohyb utečencov, vysídlencov, vyhnanecov, ale aj hospodárskych migrantov. Interná migrácia znamená prechod obyvateľstva z jednej oblasti (obce, okresu alebo provincie) do inej v rámci jedného štátu. Medzinárodná migrácia je územné presídľovanie osôb medzi národnými štátmi. Za migranta je považovaný každý, kto dočasne alebo permanentne osídľuje krajinu, v ktorej sa nenarodil a s ktorou nadobudol sociálne väzby.⁴ INFOSTAT vníma migráciu ako pohyb cez hranice administratívnej jednotky, pri ktorom dochádza k zmene trvalého pobytu osoby.⁵

Medzinárodná migrácia je trvalý alebo dočasný pohyb osôb cez hranice z domovskej krajiny do hostiteľského štátu a je motivovaná rôznorodými ekonomickými, politickými alebo sociálnymi faktormi.⁶ Obyvatelia migrujú z krajín svojho pôvodu z dôvodu dlhodobo pretrvávajúcich konfliktov, rozsiahleho porušovania základných ľudských práv alebo na základe iných skutočností, ktoré priamo ohrozujú ich zdravie, bezpečnosť a aj ich samotný život. Viacerí sú nútení kvôli nedostatku pracovných príležitostí vycestovať do zahraničia, aby dokázali finančne podporovať svoje rodiny v domovskej krajine. Prist'ahovalectvo, čiže presun do cieľovej krajiny, odráža historické migračné modely, aktuálne problémy, ale aj rodinné väzby a tieto skutočnosti spolu s globalizáciou, ktorá rozširuje medzinárodný pohyb kapitálu, tovarov, služieb a vedecko-technického pokroku, tvoria východiskové príčiny medzinárodného pohybu obyvateľstva.⁷

Najväčšiu časť z celosvetového komplexu migrujúceho spoločenstva tvoria najmä pracovní migranti, ktorých Medzinárodná organizácia pre migráciu striktne odlišuje od tzv.

³Medzinárodná organizácia pre migráciu: *Key Migration Terms*. [cit. 2019-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.iom.int/key-migration-terms>

⁴UNESCO: *Migrant/Migration*. Dostupné na internete: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/migrant/>

⁵JURČOVÁ Danuša: *Slovník demografických pojmov*. 2005. [cit. 2018-12-19]. Dostupné na internete: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/slovník_2verdd.pdf s.46

⁶Inter-Parliamentary Union - the International Labour Organization - the United Nations: *Migration, human rights and governance*. [cit. 2019-02-20]. Dostupné na internete: https://www.ohchr.org/Documents/Publications/MigrationHR_and_Governance_HR_PUB_15_3_EN.pdf

⁷SMITA, Dubey a kol: *Migration: causes and effects*. 2015. In: *The Business and Management Review*. Dostupné na internete: http://www.abrmr.com/myfile/conference_proceedings/Con_Pro_16615/2015iciee_india39.pdf s. 229

ekonomických migrantov, uvádza nasledujúce definície: „Pracovní migranti sú tí, ktorí migrujú za účelom zamestnania sa v inej krajine“⁸, zatiaľ čo ekonomickí migranti tvoria potenciálne širšiu skupinu, v ktorej sú zahrnuté osoby vstupujúce do štátu s cieľom vykonávania hospodárskej činnosti, ako sú investori alebo obchodní zástupcovia, ale možno ich v užšom zmysle chápať aj ako pracovných migrantov. Okrem IOM sa týmto dlhodobým fenoménom zaoberá veľké množstvo organizácií a spoločností a medzi jednu z najvýznamnejších patrí aj Medzinárodná pracovná organizácia, ktorá zaznamenáva vo svojich nástrojoch aj pojem pracovný migrant, ktorý predstavuje osoby migrujúcu z jednej krajiny do druhej s cieľom zamestnať sa a ktorá je na tieto účely host'ovskou krajinou prijatá.

V súčasnej rozvinutej spoločnosti sa stáva vzájomná kooperácia čím ďalej, tým viac dôležitou. Uskutočňuje sa aj na základe existencie spoločných organizácií združujúcich veľké množstvo svetových mocností, ale aj menej vyspelých štátnych aktérov. Jednou z najvýznamnejších medzinárodných organizácií je práve Organizácia spojených národov, ktorá už od roku 1945⁹ spája záujmy členských štátov. Jedným z iniciatív OSN bol tzv. Medzinárodný dohovor o Ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín, ktorým bol ekonomický migrant definovaný ako osoba zamestnaná alebo vykonávajúca platenú činnosť v štáte, ktorého nie je občanom.¹⁰ Britská encyklopédia Britannica zaznamenáva pojem pracovný migrant ako neformálnych a nekvalifikovaných migrujúcich zamestnancov, ktorí sa systematicky presúvajú z jedného regiónu do druhého a ponúkajú svoje služby na dočasnom, zvyčajne sezónnom základe.¹¹

1.2 Klasifikácia migrácie

Koncepty a prístupy ku klasifikácii migrácie sú dôležitým aspektom celej problematiky. Každá typologická alebo klasifikačná schéma zahŕňa komplikovanú sieť multidimenzionálnych kritérií. Porozumenie migračného fenoménu a vytvorenie špecifickej štruktúry, ktorá by umožňovala zadefinovať a rozdeliť migráciu do jednotlivých skupín, by

⁸ Medzinárodná organizácia pre migrácia: *Key Migration Terms*. [cit. 2019-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.iom.int/key-migration-terms>

⁹ Organizácia spojených národov: *OSN vo všeobecnosti*. [cit. 2018-12-07]. Dostupné na internete: <http://www.unis.unvienna.org/unis/sk/topics/un-general.html>

¹⁰ Vysoký komisár pre ľudské práva: *International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families..* [cit. 2019-02-13]. Dostupné na internete: <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cmw.aspx>

¹¹ Britannica: *Human Migration*. [cit. 2019-01-17]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/topic/human-migration>

malo byť založené na zohľadňovaní dvoch základných skutočnostiach - objektívnych kritérií a subjektívnej motivácie. Klasifikácia uvedená v tejto práci je zohľadnená na základe všeobecných modelov uplatňovaných pri skúmaní migrácie ako spoločenského javu.

Migrácia je často kategorizovaná v závislosti od typu politickej organizácie územia (provincie, regióny, štáty, federácie, kontinenty) a taktiež je nutné zohľadňovať aj krajiny pôvodu a cieľový štát. Geografická rovina rozdeľuje migračné vlny na základe vzdialenosti medzi zdrojovými a cieľovými krajinami zohľadňujúc ľudskú populáciu (národy, rezidenti, obyvatelia) obývajúcú dané územie. Ak migrácia prebieha v rámci územia jednej krajiny tým, že sa obyvateľstvo presúva medzi jednotlivými samosprávami, krajmi, kantónmi alebo inými zložkami jedného uceleného štátneho subjektu, hovorí sa o takzvanej vnútornej alebo národnej migrácii. Však v momente, keď štátni občania prekročia hranice svojej domovskej krajiny, stávajú sa z nich internacionálni migranti, nazývaný aj imigranti a emigranti (v závislosti od smeru migračnej vlny). Emigrácia, čiže akt opustenia krajiny pôvodu alebo iného geografického celku, je vnímaná z perspektívy domovskej krajiny. Na druhej strane imigrácia je Organizáciou pre migráciu vnímaná ako „proces, počas ktorého dochádza k približovaniu sa domáceho obyvateľstva a migrantov žijúcich v krajine do jednej spoločnosti. Ide o obojstranný proces, ktorý si vyžaduje prispôsobovanie zo strany migrantov na jednej strane a vytvorenie podmienok pre integráciu migrantov na strane druhej.“¹²

S ohľadom na dĺžku pobytu v cieľovej destinácii sa migrácia rozlišuje na dlhodobú a krátkodobú, rovnako ako aj dočasnú alebo trvalú. Clarke, J.I. vzal do úvahy časovú hranicu viac ako jeden rok pre permanentnú a jeden rok a menej pre dočasnú migráciu za predpokladu, že odchod alebo vstup do štátu by bol uskutočnený za účelom zmeny bydliska.¹³

Priestorový prístup je ďalším dôležitým spôsobom, ako možno pristupovať k problematike migrácie. Toto východisko je tiež považované za priestorové rozmedzie a klasifikácia migrácie na tomto základe rozpoznáva niekoľko stupňov, medzi ne patrí

¹²Medzinárodná organizácia pre migráciu: Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov. [cit. 2019-01-26]. Dostupné na internete: <https://www.iom.sk/sk/pre-media/zakladne-pojmy-o-migracii.html#integracia>

¹³ CLARKE, John: *Population Geography*. 1965. s.124

lokálna (migrácia z vidieku do mesta, dochádzanie do práce), regionálna, národná a medzinárodná etapa.¹⁴

Z rozhodovacieho hľadiska je migrácia rozdelená na dobrovoľnú (zvyčajne sa jedná o skupiny s menším počtom migrantov), podnecovanú alebo inak nazývanú aj nútenú (keď nemajú účastníci možnosť rozhodnúť sa, či chcú zostať v krajine svojho pôvodu alebo ju opustiť) a impulzívnu migráciu, kedy majú obyvatelia ponechanú určitú možnosť rozhodnúť sa. Nútená alebo nedobrovoľná migrácia nastáva v prípade, ak migrujúcemu obyvateľstvo v krajine ich pôvodu hrozí riziko alebo sú priamo ohrozené ich životy, napríklad počas prebiehajúcej vojny či rôzne živelné pohromy ako sucho, záplavy, epidémie či zemetrasenia.¹⁵

V závislosti od počtu dotknutých osôb možno zaradiť migráciu medzi jednotlivca, skupinu ľudí alebo masovú migráciu, v ktorej sa dôležitým aspektom stáva kolektívne správanie sa. Podobne na základe objemu migrácie tokov možno nazvať migráciu veľkého, stredného a malého rozsahu. Ďalší prístup je daný kvalifikáciou migrujúcej pracovnej sily, ktorú možno začleniť ako skupinu na kvalitatívne vysokej úrovni, čiastočne kvalifikovanú alebo nekvalifikovanú migráciu.¹⁶

1.3 Teórie migrácie

Migrácia ako globálny fenomén priťahuje veľké množstvo pozornosti viacerých popredných odborníkov nielen v oblasti ekonómie, ale aj iných vedeckých odborov. Je možné pozerieť sa na ňu z viacerých uhlov pohľadu a každá táto perspektíva je chápaná v svetle iných faktov. Existujúce teórie objasňujú migráciu zo sociologického hľadiska, geografického, historického, ba dokonca aj biologického, no táto práca sa sústreďuje na teórie objasňujúce migráciu z hľadiska motivácie migrantov opúšťať svoju domovskú krajinu a vplyvu ich konania na hospodárstvo domácich aj cieľových krajín. Z praxe je zrejmé, že doposiaľ neexistuje teória, ktorá by presne zadefinovala a preukázateľne objasnila základnú otázku - prečo vôbec ľudia migrujú. Príčiny migrácie sú rozdielne podľa premisy, ktorú si autor teória nastolil, no je možné rozdeliť ich do dvoch základných skupín, prvá sa zaoberá

¹⁴ Id.

¹⁵ FERNIE, J.: *Resources, environment and policy*. 1985. s.17

¹⁶ SINHA, B.R.K.: *Human migration: concepts and approaches*. 2005. s.410

výhradne ekonomickými aspektmi, ktoré podnecujú ľudí opúšťať ich domovy a vycestovať do zahraničia, sú to najmä príjmové rozdiely, ktoré ľudí motivujú k ich odchodu. Druhá časť berie do ohľadu sociálno-psychologické motívy, ktoré vyvolávajú ľudské konanie. Moderné migračné teórie sú však komplexnejšie a zahŕňajú viacero aspektov ľudskej motivácie, čiže politické, ekonomické, psychologické, sociálne, ba dokonca environmentálne motívy konania.¹⁷

Örn B. Bodvarsson je jeden z popredných islandských ekonómov, ktorého najznámejšie dielo *'The Determinants of International Migration: Theory'* je venované otázke medzinárodnej migrácie ako spoločenského fenoménu, ich príčinám a dôsledkom.¹⁸ Jeho teória zahŕňa klasifikáciu faktorov zdrojovej aj cieľovej krajiny do dvoch špecifických kategórií, na základe faktorov vyskytujúcich sa v zdrojovej a cieľovej krajine, a každá z nich je rozdelená na ďalšie dve skupiny. Prvá časť zaznamenávajúca faktory v zdrojovej krajine je nazývaná aj push faktory predstavuje negatívne podmienky, ktoré vedú ľudí k emigrácii z krajiny ich pôvodu, v praxi sú zhmotnené v podobe hladomoru, nízkeho ekonomického rozvoja, chudoby, nízky rast miezd, vysoké daňové zaťaženie, občianske vojny, vysoká miera kriminality či diskriminácia. Druhá časť alebo tzv. stay faktory opisuje dôvody, kvôli ktorým sa migrant rozhodne zotrvať vo svojej domovskej krajine, napríklad rodina, sociálne väzby, stabilné zamestnanie, kultúrna spriaznenosť, znalosť prostredia, istota či stále pracovné miesto. Druhou skupinou, ktorá sa zaoberá podmienkami na mieste destinácie, sú tzv. pull faktory, tie predstavujú pozitívne podnety priťahujúce pozornosť migrujúceho obyvateľstva, patrí sem vyššie mzdové ohodnotenie, nízka miera nezamestnanosti, osobná sloboda, sloboda slova, dodržiavanie ľudských práv, mier, zjednotenie rodiny či dostupnejší a kvalitnejší vzdelávací systém. Táto kategória popisuje aj stay away faktory nútiace ľudí vyhýbať sa danému miestu, patria sem jazykové a rôzne kultúrne bariéry, diskriminácia či neistá politická situácia.¹⁹

¹⁷MASSEY, Douglas a kol.: *Theories of International Migration: A Review and Appraisal*. 1993. 448 s.

¹⁸BODVARSSON, Örn - VAN DEN BERG, Hendrik : *The Determinants of International Migration: Theory*. 2013. s.19

¹⁹LIPKOVÁ, Ludmila a kol.: *Medzinárodné hospodárske vzťahy*. 2011. 318 s.

1.3.1 Teória pull a push faktorov

Globalizácia, ekonomické krízy, politická nestabilita, medzinárodné konflikty, občianske vojny, sociálna nerovnosť, rozvoj trhovej ekonomiky a ďalšie faktory sa stali základom migračnej vlny rozšírenej v poslednom desaťročí. Ľudstvo migruje už od svojho počiatku, avšak existujú isté predpoklady, pri výskyte ktorých sa tento medzinárodný pohyb pracovných síl značne rozširuje. Jedným z najväčších hnacích motorov je globalizácia, ktorá zmenila pohľad na svet mnohých ľudí oboznamujúcich sa so životnými štandardmi v iných častiach sveta. Tí následne menia svoje nároky alebo prehodnocujú aktuálnu životnú situáciu. Teória „pull and push“ faktorov rozlišuje dve skupiny aspektov ovplyvňujúcich rozhodovanie jednotlivcov, ktoré sa objavujú na oboch stranách, teda v zdrojovej aj cieľovej krajine. Migrujúci občan opúšťa svoju domácu krajinu na základe tzv. push faktorov a na druhej strane ho lákajú pull faktory, ktoré má možnosť získať v hostiteľskej krajine. V oboch krajinách hovoríme o tých istých podmienkach, avšak zatiaľ čo na jednej strane tieto faktory predstavujú želaný stav, v druhej sú dôvodom pre opustenie štátu. Sú zadefinované politickými, sociálnymi, kultúrnymi a ekonomickými podmienkami, ktorými je dotknutá krajina vybavená.²⁰

Tab. 1 Pull a push faktory

	Push faktory	Pull faktory
Ekonomické a demografické	• chudoba • nezamestnanosť • nízke mzdy • vysoká pôrodnosť • nedostupnosť kvalitného zdravotníctva a vzdelania	• vyššie mzdy • vyšší životný štandard • osobný a kariérny rast • dostupnosť vzdelania • sociálne zabezpečenie
Politické	• konflikty, vojna • nekompetentné spravovanie verejných vecí • korupcia • nedodržiavanie ľudských práv	• ochrana a bezpečie • politická sloboda • realizácia práv a slobôd
Sociálne a kultúrne	• diskriminácia na základe pohlavia, rasy, náboženského vyznania	• zjednotenie rodiny • návrat do vlasti

Zdroj: Migration and Remittances: Eastern Europe and Former Soviet Union, Table 3.1, s.71, The World Bank, 2006

²⁰ Push and pull factors of international migration: A comparative report. 2000. 3 s.

1.4 Migračná politika

Migračná politika štátu je definovaná ako súbor nástrojov a opatrení, ktorými štát cieľavedome a priamo zasahuje do riadenia, usmerňovania, kontroly, obmedzovania či podnecovania migrácie a je založená na „koordinovanom postupe všetkých štátnych orgánov, orgánov územnej a záujmovej samosprávy a na podpore zo strany ďalších subjektov zaoberajúcich sa migráciou. Migračná politika štátu je zameraná na odstraňovanie všetkých foriem nelegálnej migrácie a iných nelegálnych aktivít a to nielen opatreniami na poli medzinárodnej spolupráce, ale i opatreniami národnými.“²¹ Prístupy aj koncepty vytvárania a implementácie migračnej politiky sú rozdielne v závislosti od podmienok jednotlivých krajín. Každý štát zahŕňa do svojej stratégie vlastné čiastkové ciele, ktorými môže podporovať žiaducu imigráciu a emigráciu alebo obmedzovať nežiaducu. Migračná politika zahŕňa prístupy národnej politiky k navrhovaniu a riadeniu príchodov a odchodov ľudí v krajine, najmä pracovných síl, ako aj zber a hodnotenie získaných údajov. Subjektom politiky nie sú len národné vlády, ale aj príslušné vládne inštitúcie a neštátni aktéri. Migračná politika obsahuje viacero čiastkových sekcií, ktorými riadi jednotlivé zložky migrácie ako napríklad prílev a odlev remitencií v krajine, prílev alebo odlev mozgov (*brain drain a brain gain*), práva migrantov, transfer know-how, rozvoj súkromných sektorov prostredníctvom migrácie, bezpečnosť alebo klimatické zmeny a vplyv migrácie na životné prostredie.²²

Modely migračnej politiky

Migračné politiky je možné rozdeliť na základe množstva kritérií, jedným zo základných prístupov je postoj národných štátov k migrácií z hľadiska ich otvorenosti respektíve uzavretosti pred prisťahovalectvom. Otvorenú migračnú politiku možno vysvetliť ako politiku umožňujúcu migrantom vstup na štátne územie, ktorá im poskytuje vhodné životné podmienky, udeľuje im občianstvo a uplatňuje nástroje podporujúce migráciu smerom do štátu. Protipólom sú takzvané uzavreté migračné politiky, ktorých cieľom je zamedziť prístup migrantov na ich štátnej územie, dokonca často vykonávajú kroky k úplnému vytlačaniu prisťahovalcov. Z tohto hľadiska je možné rozdeliť migračné politiky do troch základných skupín.

²¹ ŠTEFANČÍK, Radoslav - LENČ, Jozef: *Migračná politika národných štátov*. 2011. s.134

²² *Migration policy: guidelines for practice*. [cit. 2018-11-06]. Dostupné na internete: <https://www.giz.de/fachexpertise/downloads/giz2013-en-migration-policy.pdf>

Segregačný model je využívaný v krajinách, kde definícia národa je založená na etnickom princípe, čo znamená, vylúčenie menšín z občianstva a národnej komunity, v praxi to predstavuje situáciu, keď pôvodní obyvatelia národných štátov nie sú ochotní prijať imigrantov a ich rodiny do spoločnosti. Diferenciálna exklúzia predstavuje vylučovanie imigrantov z niektorých oblastí spoločenského života, etnické skupiny sú tým pádom znevýhodňované a prehlbujú sa triedne rozdiely a sociálne nerovnosti.²³

Asimilačný model, ktorý je možné nazvať aj integračný, predpokladá prispôsobenie migrantov do spoločnosti prostredníctvom skutočnosti, že sa zrieknu svojich etnických, lingvistických a sociálnych špecifik a stanú sa neoddeliteľnou súčasťou novej spoločnosti. Tým pádom sa migranti stávajú plnohodnotnou súčasťou novej spoločnosti, v ktorej môžu využívať všetky ekonomické, sociálne a kultúrne výhody plynúce zo svojho nového postavenia.²⁴

Multikultúrny model predstavuje najvyšší stupeň vývoja migračných politík v súčasnosti, kedy si migrujúce obyvateľstvo ponecháva svoje národné špecifiká, no zároveň sa stávajú plnohodnotnými členmi novozískanej spoločnosti. Existujú dva rôzne typy tohto modelu v závislosti od prístupu štátu k zabezpečeniu sociálnej spravodlivosti a podpore zachovávanía etnickej kultúry a rovnakých menšinových práv.²⁵

1.5 Prínosy migrácie

Migrácia prináša veľké množstvo benefitov pre migrantov, ich rodiny, príjmové ale aj zdrojové krajiny. Mzda, ktorú migrujúce obyvateľstvo v zahraničí priemerne zarobí, je niekoľkonásobne vyššia ako tá, ktorú za takú istú pracovnú náplň ponúka ich domáca krajina. Mzdové rozdiely a relatívny príjem z migrácie sú najzásadnejšie najmä pre nízko-kvalifikovanú pracovnú silu, ktorej pohyb v rámci medzinárodnej scény je značne obmedzovaný reštrikciami. Vzrast miezd migrujúcich obyvateľov vedie aj k značnému zlepšeniu blahobytu ich rodín, buď priamo pokiaľ sú súčasťou migračného procesu, alebo

²³ Medzinárodná organizácia pre migráciu: *Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov*. [cit. 2019-01-26]. Dostupné na internete: <https://www.iom.sk/sk/pre-media/zakladne-pojmy-o-migracii.html#imigrant>

²⁴ Id.

²⁵ Id.

nepriamo prostredníctvom remitencií.²⁶ Jednotlivé benefity však nevyplývajú len z ekonomickej situácie, ale často zasahuje aj do iných zložiek ľudského rozvoja, akými sú vzdelávanie alebo zdravotná starostlivosť.²⁷

Migrácia a jej prínosy sa však neprejavujú len z hľadiska jednotlivých členov, ktorí sa do nej zapájajú, no prináša široké prospešné efekty aj na zdrojovú krajinu. Emigrácia môže redukovať nezamestnanosť, prispieť k zníženiu chudoby a podporovať širší hospodársky a sociálny rozvoj v krajinách pôvodu rôznymi spôsobmi. Napríklad, peňažné prostriedky odosielané migrantmi späť do ich krajín pôvodu poskytujú významné toky finančného kapitálu a relatívne stabilný zdroj príjmov. Remitencie sú vo všeobecnosti menej volatilným a spoľahlivejším zdrojom zahraničných ako iné kapitálové toky v mnohých rozvojových krajinách. Tento fenomén okrem iného prináša transfer skúseností, vedomostí a technológií, teda efekty, ktoré sú síce ťažko kvantifikované, no aj napriek tomu je ich význam dôležitý z hľadiska produktivity práce a ekonomického rastu. Okrem týchto ekonomických vplyvov môže emigrácia priniesť prospech v oblasti sociálnych dôsledkov pre krajiny pôvodu, vrátane chudobných a nestabilných štátov.²⁸

Existujú viaceré teórie, ktoré potvrdzujú presvedčenie, že cieľová krajina získava migráciou obmedzené množstvo benefitov v závislosti od stavu domácej ekonomiky. Náklady s týmto fenoménom spojené sú často neadekvátne vyššie ako prínosy, a preto si cieľové krajiny stanovujú vlastnú migračnú politiku, ktorou sa snažia negatívne javy v ekonomike a spoločnosti minimalizovať. Migračný efekt dokáže ovplyvniť všetky aspekty domácej ekonomiky, trh s ľudským kapitálom, ceny aj ekonomický rast. Vo všeobecnosti migrácia pridáva do ekonomiky novú pracovnú silu, čím priamo zvyšuje hrubý domáci produkt krajiny. Okrem posilnenia národného dôchodku a priemernej životnej úrovne v cieľových krajinách, imigrácia môže mať pozitívny vplyv aj na trh práce zvyšovaním ponuky v takých odvetviach a na takých pozíciách, ktoré trpia nedostatkom pracovníkov. Tieto účinky nie sú zjavné len v sektoroch s vysoko kvalifikovanou pracovnou silou, no bežne sa vyskytuje aj v nízko kvalifikovaných povolaniach. Pristáhovalectvo zvyšuje

²⁶ Medzinárodná organizácia pre migráciu: *World Immigration Report 2018*. 2019. s.4

²⁷ EMBRACE: *Pros and cons of migration*. 2018. [cit. 2018-11-28]. Dostupné na internete: <https://www.embraceni.org/migration/the-pros-and-cons-of-migration/>

²⁸ ROSENBLUM, Marc - TICHENOR, Daniel: *The Oxford Handbook of the Politics of International Migration*. 2012. s.467

ponuku a dopyt po pracovnej sile, čo znamená, že pracovná migrácia môže vytvoriť nové príležitosti pre existujúcich pracovníkov.²⁹ Efekt na trh práce však nie je unitárny, domáci pracovníci, ktorých práca je komplementárnou súčasťou zamestnania migrantov, z migrácie ťažia, avšak zamestnanci so substitučnými schopnosťami môžu návalom novej pracovnej sily veľa stratiť.³⁰

1.6 Remitencie

„Významným faktorom spojeným s medzinárodnou migráciou aj jej ekonomicky motivovanou stránkou sú remitencie.“³¹ Remitencie sú peňažné transfery odoslané migrantom priamo svojej rodine alebo komunite v krajine svojho pôvodu. Svetová banka definuje remitencie ako súhrn osobných prevodov a odmien zamestnancov. Osobné prevody zahŕňajú všetky bežné prevody v hotovosti alebo v naturáliách medzi rezidentmi a nerezidentmi nezávisle od zdroja príjmu odosielateľa, čiže nehládajac na fakt, či odosielateľ získava finančné prostriedky z pracovných, podnikateľských alebo majetkových príjmov, sociálnych dávok alebo akýchkoľvek iných transferov a bez ohľadu na vzťah medzi účastníkmi výmeny, či sa jedná o príbuzenský vzťah alebo nezávislých jednotlivcov. Napriek pravidelnému sledovaniu a regulovaniu finančných tokov medzi rezidentmi a ich domovskými krajinami existuje množstvo nezaevidovaných tokov v rámci formálnych aj neformálnych kanálov, tým pádom je rozsah globálnych remitencií pravdepodobne oveľa väčší než hodnota zachytená a vykazovaná oficiálnymi zdrojmi.³²

Podiel remitencií na národnom dôchodku krajín postupne rastie, čo dokazujú aj hodnoty v poslednom tisícročí. Objem týchto platieb za posledné obdobie výrazne vzrástol a aj prognózy naďalej odhadujú kladný rastový charakter. Najpočetnejšiu zložku tvoria osobitne remitencie zasielané do rozvojových krajín. V oficiálnych údajoch publikovaných Svetovou bankou nám vyplýva, že množstvo peňazí zaslaných do rozvojových krajín vo forme remitencií vzrástol medziročne o 8.5%. Dostupné dáta ďalej odrážajú celkový nárast

²⁹Medzinárodná organizácia pre migráciu: *World Immigration Report 2018*. 2019. s.28

³⁰ROSENBLUM, Marc - TICHENOR, Daniel: *The Oxford Handbook of the Politics of International Migration*. 2012. s.107

³¹LIPKOVÁ, Eudmila a kol.: *Medzinárodné hospodárske vzťahy*. 2011. s.351

³²The World Bank. *Record high remittances to low- and middle-income countries in 2017*. [cit. 2019-02-12]. Dostupné na internete: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2018/04/23/record-high-remittances-to-low-and-middle-income-countries-in-2017>

za posledné dekády z USD 126 miliárd zaznamenaných v roku 2000 až na USD 575 miliárd, ktoré zahraniční pracovníci odoslali formou transferu do svojej domácej krajiny v 2016.³³

Rozvinuté ekonomiky sveta predstavujú hlavný a najdôležitejší zdroj remitencií. Svetová banka ročne sleduje vývoj a zostavuje prognózy na nasledujúce obdobia. V porovnaní s rokmi 2015 a 2016 došlo v nasledujúcom skúmanom časovom úseku k nárastu hodnoty remitencií o 8,5% dosahujúc tak sumu 466 miliárd amerických dolárov. Spojené štáty americké sú už desaťročia pravidelne na čele krajín, ktoré sú významným odosielateľom remitencií s celkovým odlivom 61,38 miliardy amerických dolárov za rok 2015. Za USA nasleduje Saudská Arábia, Švajčiarsko, Čína a túto skupinu ukončuje Ruská federácia. Protipólom sú tie krajiny, do ktorých je prílev finančných prostriedkov nasmerovaný, v roku 2017 bola väčšina ekonomík prosperujúcich z remitencií lokalizovaná v Ázii, konkrétne sa jedná o Indiu, ktorá prostredníctvom remitencií získala 69 miliárd amerických dolárov, Čínu s 64 miliardami dolárov a Filipíny, do ktorých bola prisťahovalcami transferovaná peňažná čiastka v celkom výške 33 miliárd dolárov. Za nimi však nezaostáva ani Mexiko (31 miliárd dolárov), Nigéria (22 miliárd dolárov) a Egypt s celkovou hodnotou 20 miliárd dolárov. Remitencie sú dôležitou zložkou hrubého domáceho produktu pre menej rozvinuté zväčša malé závislé ekonomiky, medzi ktoré patrí Kirgizsko (35%), Tonga (33%), Tadžikistan (31%), Haiti (29%), Nepál (29%) a Libéria (27%).³⁴

³³ Medzinárodná organizácia pre migráciu. *World Immigration Report 2018*. 2019. s.30

³⁴ Migration Data Portal. *Remittances*. [cit. 2019-01-13]. Dostupné na internete: <https://migrationdataportal.org/themes/remittances>

2 Ciele a metodika práce

Cieľom bakalárskej práce je nájsť odpoveď na otázku, akými pravidlami sa riadi imigračná politika Spojených štátov, aké prístupy uplatňuje a aké kvantitatívne obmedzenia súčasná legislatíva stanovuje. Na splnenie hlavného cieľa práce bolo nutné vymedziť ďalšie parciálne ciele, ktoré sú podstatnou súčasťou odpovede na hlavnú tézu stanovenú v úvode:

- definovať základné pojmy týkajúce sa migrácie, jej klasifikácie a prínosov,
- vysvetliť migračnú politiku z hľadiska migračných teórií a podrobne popísať zvolenú teóriu pull a push faktorov, ktoré podnecujú obyvateľstvo k migrácií,
- stručne charakterizovať pojem migračná politika a jednotlivé modely predstavujúce prístupy národných štátov,
- popísať historický vývoj migrácie ako spoločenského javu v americkej spoločnosti, identifikovať jednotlivé obdobia charakteristické viacerými významnými spoločenskými zmenami alebo zmenami v legislatíve a stručne jednotlivé časti popísať,
- analyzovať poznatky o súčasných legislatívnych nariadeniach, skúmať jednotlivé zložky imigračnej politiky a charakterizovať aktuálnu migračnú situáciu v americkej spoločnosti,
- analyzovať situáciu beneficentov ochranného programu DACA tzv. *dreamers*, popísať podmienky vzniku a proces nadobudnutia členstva.

Popri písaní našej práce sme vychádzali najmä z oficiálnych vládnych zdrojov ako Congressional Research Service, ktorý priamo spadá pod správu Kongresu USA. Ich úlohou je spracovať obsiahle legislatívne nariadenia do jednoduchšej a prístupnejšej formy, z ktorej výsledkov sme následne čerpali. Väčšina zdrojov, z ktorých práca obsahovo čerpá, sú publikácie a vedecké články v anglickom jazyku, keďže problematike našej bakalárskej práce sa priamo nevenujú zdroje v slovenskom jazyku. V práci sú používané aj niektoré odborné termíny, ktoré nemajú slovenský ekvivalent, a preto sme sa rozhodli ponechať ich v pôvodnom anglickom znení. V prvej kapitole sme pracovali aj s oficiálnymi definíciami jednotlivých pojmov, ktoré uvádzajú na svojich internetových stránkach medzinárodné

organizácie ako Medzinárodná organizácia práce, Medzinárodná organizácia pre migráciu či UNESCO.

Počas písania bakalárskej práce sme využívali viaceré teoretické metódy a postupy pri vedeckom skúmaní. V prvej kapitole sme z naštudovaných materiálov zadefinovali základné pojmy zaoberajúce sa pohybom obyvateľstva, rozčlenili sme podľa logického rámca migráciu z jednotlivých aspektov, vytýčili sme prínosy migrácie z pohľadu cieľovej krajiny a v poslednej časti sme popísali pojem remitencie a ich stav za sledované obdobie, ktoré sme si stanovili na rok 2017. Tretia kapitola sa venovala historickému vývoju migrácie a reakcií vo formy rozličných zmien v legislatíve. Najdôležitejšou časťou práce je posledná kapitola, kde sme z naštudovaných materiálov popísali jednotlivé kategórie imigračnej politiky USA a graficky sme získali údaje o stanovených kvótach pre jednotlivé imigračné skupiny spracovali do tabuliek. V sekcii venovanej skupine *dreamers* sme analyzovali problém z hľadiska jeho vplyvu na životy beneficentov programu a taktiež sme generalizovali prípadné zrušenie programu DACA a následný efekt na ekonomiku USA.

3 Historický prehľad migrácie v Spojených štátoch amerických

Ľudia migrujú do Spojených štátov amerických z rôznych krajín a motívy ich konania sú značne odlišné. Niektorí prichádzajú ako turisti a krátkodobo zostávajú v krajine, aby navštívili množstvo historických i kultúrnych pamiatok, iní tu nachádzajú nové obchodné a pracovné možnosti, vzdelávacie príležitosti a po skončení týchto aktivít sa navrátiť späť do krajín svojho pôvodu. Medzi nimi existuje aj skupina migrantov, ktorí prichádzajú do USA s cieľom presídlieť sa a usadiť sa v krajine dlhodobo či dokonca permanentne. Popudy ich konania nie je možné definitívne vymedziť, možno však tvrdiť, že prichádzajú do USA a hľadajú lepšie životné podmienky, nové príležitosti či slobodu. Migrácia je priamou súčasťou historického vývoja Spojených štátov, keďže veľké množstvo obyvateľov tvoria práve prisťahovalci z iných krajín, rovnako ako aj osoby dlhodobo sa zdržiavajúce v tejto krajine, ktoré však doposiaľ neprešli procesom naturalizácie a tým pádom nezískali status občana.³⁵

3.1 Imigrácia počas koloniálnej éry

Už od začiatku svojej existencie sú Spojené štáty americké národom imigrantov počnúc jej pôvodnými obyvateľmi, ktorí prekročili hranice spájajúce Áziu a Severnú Ameriku v prvom miléniu. Na prelome 15. a 16. storočia vstupujú na americký kontinent posádky dobyvateľov vedené francúzskymi a španielskymi panovníkmi a zakladajú na novozískaných územiach prvé kolónie, nad ktorými vykonávajú správu. V roku 1607 Anglicko vytvorilo prvé osídlenie známe pod názvom Jamestown vo Virgínii. Niektorí americkí kolonizátori chceli objavovať nové neprebádané územia, kde by mohli vyznávať svoju vieru bez cirkevných intervencií, k takým sa radila aj zoskupenie Pilgrims, ktorí v štáte Massachusetts iniciovali vznik nového osídlenia v súčasnosti pomenovaného Plymouth. Tento príklad bol nasledovaný aj spoločenstvom tzv. Puritánov, ktorí boli ich priamymi susedmi a ktorých počet sa v súčasnosti odhaduje na 20 000 obyvateľov.³⁶

³⁵ABRAMITZKY, R.. - BOUSTAN, L.: *Immigration in American Economic History*. [cit. 2019-01-16]. Dostupné na internete: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5794227/>

³⁶History: *US Immigration Before 1965*. [cit. 2019-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.history.com/topics/immigration/u-s-immigration-before-1965>

Veľký podiel imigrantov v sledovanom období hľadal stabilné ekonomické a politické zázemie. Avšak keďže ceny za tranzit do krajiny boli veľmi vysoké v porovnaní s príjmami európskych obyvateľov, existovala pre nich len jedna cesta a to stať sa osobnými sluhami bohatých obyvateľov USA. Ďalšou početnou skupinou migrantov nedobrovoľne prichádzajúcich na územie dnešných Spojených štátov amerických boli africkí otroci zo západného pobrežia Afriky. Najstaršie záznamy o otroctve na východnom pobreží uchovávajú informácie o prvej skupine otrokov, ktorú tvorilo približne 20 členov a ktorá vykonávala svoju službu v Jamestowne, vo Virgínii v roku 1619.³⁷ V nasledujúcom období sa však ich počet rapídne rozšíril a niektoré zdroje dodnes odhadujú, že počas 17. až 19. storočia bolo na severoamerický kontinent zavlečených a predaných približne 700 000 afrických obyvateľov.³⁸

3.2 Imigrácia v druhej polovici 19. storočia

Prvotné zmeny iniciovalo rozhodnutie Kongresu nazývané Kompromis z roku 1850 (*Compromise of 1850*), ktorý bol súhrnným dokumentom piatich rôznych zákonov, najdôležitejším sa stal Zákon otrockých utečencov (*Fugitive Slave Act of 1850*³⁹). Táto legislatíva bola prijatá v severných tzv. demokratických krajinách, ich povinnosťou bolo navrátiť južanských otrokov do ich domovských krajín v prípade, že prekročili ich štátne hranice. Skutočný pokrok nastal až v období medzi rokmi 1861 až 1865 známym aj ako Občianska vojna alebo tzv. „Sever proti Juhu“. V tomto konflikte proti sebe vystupovali dva protichodné postoje, demokratický sever zastupovaný prezidentom Abrahamom Lincolnom hlásal slobodu všetkých občanov Spojených štátov amerických a tým aj definitívne zrušenie otroctva, na druhej strane stála opozícia podporujúca vtedajší sociálny systém, a teda systém otrokárstva. Vojna vyvrcholila víťazstvom liberálneho severu a prezident Lincoln v roku 1863 podpísal dokument nazývaný Proklamácia emancipácie (*Emancipation Proclamation*), čím zrušil otroctvo vo všetkých krajinách Spojených štátov a ktorým garantoval nárok

³⁷Nation Geographic: *A History of Slavery in the United States*. [cit. 2019-03-01]. Dostupné na internete: <https://www.nationalgeographic.org/interactive/slavery-united-states/>

³⁸United States Census Bureau: *1790 Census: Return of the Whole Number of Persons within Several Districts of the United States*. [cit. 2019-03-09]. Dostupné na internete: <https://www.census.gov/library/publications/1793/dec/number-of-persons.html>

³⁹9 Stat. 462

bývalých otrokov na dodržiavanie základných ľudských práv.⁴⁰ Občianska vojna hlboko zasiahla aj domácu ekonomiku, ktorá dlhodobo čelila depresii, čím sa prirodzene obmedzilo aj množstvo ľudí prichádzajúcich do krajiny.⁴¹

Okrem udalostí odohrávajúcich sa na pozadí občianskej vojny čelilo USA ďalšej masovej vlny imigrantov pochádzajúcich prevažne zo severnej a západnej Európy. Približne jedna tretina z nich pochádzala z Írska, ktoré v 19. storočí trpelo hladomorom. Značný prílev predstavovalo aj 5 000 000 nemeckých a 25 000 čínskych imigrantov, ktorí do krajiny vstúpili s vidinou získania značného majetku motivovaní tzv. kalifornskou zlatou horúčkou. Neočakávaný prílev imigrantov začal v občanoch vyvolávať vlnu proti-imigračných nálad, boli vnímaní ako hrozba predstavujúca nechcenú konkurenciu, ktorá bude potenciálne v budúcnosti obsadzovať pracovné miesta. Toto obdobie sa vyznačuje aj náboženskou neslobodou, ktorej priamo čelili najmä imigranti prichádzajúci z Írska.⁴² V roku 1887 vznikla Americká ochranná asociácia a cieľom bola ochrana občanov USA pred vlnou cudzincov pravidelne prichádzajúcich do krajiny. Každý člen tejto organizácie musel zložiť prísľub, podstatou ktorého bolo neposkytnutie zamestnania pre migrantov, prípadne nehlasovanie za nich vo voľbách. Írski migranti v USA vykonávali len podradné práce ohodnotené nízkou mzdou, pracovali zväčša ako baníci či robotníci vo výrobných podnikoch.⁴³ Definitívny zánik otroctva však zabezpečil až 13. dodatok Ústavy Spojených štátov z roku 1865.⁴⁴

3.3 Ostrov Ellis a federálne imigračné regulácie

Prvým prejavom vôle federálnej vlády ovplyvniť imigračnú vlnu bol tzv. „Chinese Exclusion Act“⁴⁵ z roku 1882, ktorý priamo zakázal príchod čínskych robotníkov do Ameriky a príslušníkom čínskej národnosti zabránil nadobudnúť občianstva. Ako dôvod uvádza dlhodobé znižovanie úrovne mzdy, ktoré malo byť zapríčinené veľkým množstvom lacnej čínskej pracovnej sily na trhu. Imigračná politika ako celok bola ponechaná v rukách

⁴⁰ American Originals: *The Emancipation Proclamation, 1863*. [cit. 2019-02-19]. Dostupné na internete: https://www.archives.gov/exhibits/american_originals_iv/sections/emancipation_proclamation.html

⁴¹ Britannica: *Slavery in the United States*. [cit.2019-01-13]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/topic/African-American/Slavery-in-the-United-States>

⁴² History: *US Immigration Before 1965*. Dostupné na internete: <https://www.history.com/topics/immigration/u-s-immigration-before-1965>

⁴³ APPLEBY, J. a kol.: *The American Vision: Modern Times*. 2005. s.218

⁴⁴ Library of Congress: *13th Amendment to the US Constitution: Primary Documents in American History*. [cit.2019-02-13]. Dostupné na internete: <https://guides.loc.gov/13th-amendment>

⁴⁵ 22 Stat. 58.

jednotlivých štátov a federálna vláda plne prenechala svoju pôsobnosť regionálnym vládam členských krajín. Koncom 19. storočia však vláda považovala za nutné vystúpiť a na federálnej úrovni spravovať dlhodobý prílev nových imigrantov.⁴⁶

Symbolom slobody a nových začiatkov, ktoré lákali množstvo migrantov prichádzajúcich do Spojených štátov, sa stala Socha Slobody odhalená v roku 1886. Socha bola darom od francúzskej vlády ako prejav vďaky za vojenskú spoluprácu počas francúzskej revolúcie. V roku 1890 prezident Benjamin Harrison ustanovil Ellis Island za federálnu imigračnú stanicu, ktorá bola prijímacou kanceláriou prisťahovalcov, ktorí na lodiach cestovali niekoľko dní či mesiacov prevažne v podpalubných priestoroch. Podľa dochovaných záznamov prešlo rukami úradníkov denne viac ako 5 000 ľudí, ktorí boli povinní odpovedať na množstvo otázok týkajúcich sa rodinnej situácie, finančného zázemia či zdravotného stavu, nasledovala aj dôkladná zdravotná prehliadka s cieľom zabezpečiť prevenciu pred nebezpečnými vírusmi či exotickými chorobami.⁴⁷

3.4 Obdobie európskej imigrácie v rokoch 1880-1920

V tomto období prechádza svet intenzívnou urbanizáciou a industrializáciou, každá krajina čelila jedinečnému procesu z ohľadu na jej politickú a ekonomickú vyspelosť a mieru zapojenia krajiny do celosvetového diania a svetového hospodárstva. V 90. rokoch 19. storočia tu nachádzali svoje útočisko prevažne obyvatelia východných, južných a stredoeurópskych krajín⁴⁸. Vrcholovým rokom sa stal 1907, kedy počet imigrantov legálne osídľujúcich americký kontinent vystúpil až na 1,3 miliardy. Viac ako 70% všetkých imigrantov boli muži, ktorí prichádzali do Spojených štátov za prácou, aby si mohli zabezpečiť solídne obydlie doma v Európe, prípadne aby zarobili dostatočné množstvo peňazí a mohli sa v USA usadiť aj so svojimi rodinnými príslušníkmi.⁴⁹

O desať rokov Kongres uzákonil Zákon o migrácii z roku 1917 (*Immigration Act of 1917*)⁵⁰ stanovujúci minimálny vek imigranta na hranicu 16 rokov.⁵¹ V 90. rokoch 20.

⁴⁶History: *US Imigration Before 1965*. [cit. 2019-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.history.com/topics/immigration/u-s-immigration-before-1965>

⁴⁷SHI, David - TINDALL, George: *Dejiny Spojených štátu amerických*. 1993. s.661

⁴⁸Grécko, Rakúsko- Uhorsko, Rusko a Srbsko

⁴⁹APPLEBY, J. a kol.: *The American Vision: Modern Times*. 2005. s.214

⁵⁰39 Stat. 874

⁵¹URWIN, Gregory: *Human Migration and the Future*. A study of the causes, effects and control of emigration. 1928. s.71

storočia federálna vláda zaviedla prvé reštriktívne rozhodnutia definované konkrétnymi ročnými kvótami. Imigračný zákon z roku 1924 (*Immigration Act of 1924*)⁵² predstavil nový zákon, ktorým Spojené štáty americké vytvorili systém kvót obmedzujúcich vstup imigrantov. Tento nový systém umožňoval príchod 2% z celkového počtu predstaviteľov jednej národnosti, existovali v ňom však aj výnimky a fungoval na princípe diskriminácie, obyvateľstvo západoeurópskych štátov bolo totiž dlhodobo zvýhodňované, zatiaľ čo príchod imigrantov z Ázie bol definitívne zakázaný.⁵³

3.5 Imigrácia a Národnostný zákon z 1965

Úroveň imigrácie počas obdobia Veľkej hospodárskej krízy a Druhej svetovej vojny jasne stagnovala, dokonca zaznamenávala aj značný úpadok. V povojnových rokoch Kongres schválil nový zákon nazývaný *Displaced Persons Act*⁵⁴ z roku 1948 umožňujúci vstup európskych a sovietskych utečencov na štátne územie USA ako reakciu na súčasnú politickú situáciu a rozdelenie sveta na východný a západný blok. Ďalšiu vlnu prílevu možno sledovať počas Kubánskej revolúcie, ktorá bola prejavom Studenej vojny, teda neozbrojeného konfliktu medzi dvoma silnými mocenskými lídrami vtedajšieho sveta, Sovietskym zväzom a Spojenými štátmi americkými. V roku 1965 bol Kongresom одобrený ďalší legislatívny dodatok, ktorým boli zrušené doposiaľ uplatňované kvóty imigrantov určované na základe ich národnosti a ktorý povolil americkým občanom finančne podporovať svojich príbuzných v krajine ich pôvodu. V skutočnosti Imigračný zákon z roku 1965 (*Immigration Act of 1965*)⁵⁵ predstavoval návrh, ktorým by sa uznávali špecifické preferencie na základe definovaných kategórií, medzi ne patria rodinný príslušníci obyvateľov Spojených štátov amerických a ich trvalých rezidentov a za chránené a uprednostňované sa považovali aj osoby so statusom utečenca, ktorí vstupovali do krajiny kvôli násiliu či nepokojom páchaným vo svojej domovskej krajine. Zákon ďalej zdefinoval aj počet imigrantov vstupujúcich do USA, rovnako limitoval množstvo imigrantov v jednotlivých skupinách. Za hlavný cieľ a prioritu zákonodarcov bolo stanovené zjednocovanie rodín, ktoré majú aj

⁵² 43 Stat. 153

⁵³ The Immigration Act of 1924. Dostupné na internete: <https://history.state.gov/milestones/1921-1936/immigration-act>

⁵⁴ 62 Stat. 1009

⁵⁵ 79 Stat. 911

v súčasnosti najmenej reštriktívne kvóty a najväčšiu mieru dôležitosti.⁵⁶ Situácia v Spojených štátoch sa neustále vyvíjala a kreovali sa nové podmienky, ktorým bolo nutné prispôbiť legislatívu. Zákon z roku 1965 bol novelizovaný Imigračným zákonom z roku 1990 (*Immigration Act of 1990*)⁵⁷, ktorý zvýšil povolenú ročnú kvótu imigrantov z 290 000 na 700 000 ľudí a uzákonil preferenčné skupiny, medzi ktoré patrili kvalifikovaní pracovníci a prisťahovalci s pokrvnými zväzkami z občanmi USA alebo inými imigrantmi, ktorí boli v minulosti do krajiny prijatí. Už koncom 20. storočia je možné sledovať a porovnávať výsledky vo vývoji a zmenách v americkej spoločnosti, ktorú ovplyvňovali nové etnické a kultúrne skupiny.⁵⁸

⁵⁶ ZHAO, Xiaojian: *Immigration to the United States after 1945*. [cit. 2019-02-27]. Dostupné na internete: <http://oxfordre.com/americanhistory/view/10.1093/acrefore/9780199329175.001.0001/acrefore-9780199329175-e-72>

⁵⁷ 104 Stat. 4978

⁵⁸ BERKIN, Carol a kol: *Making America*. 2008. s.915

4 Súčasná administratíva imigrácie v Spojených štátoch

Súčasná imigračná politika USA je hlboko ovplyvnená udalosťami, ktoré sa odohrali začiatkom nového milénia a tragicky poznačili celú americkú spoločnosť. Teroristické útoky podnietili prijatie tzv. Zákona o domovskej bezpečnosti (*The Homeland Security Act*)⁵⁹ v roku 2002. Na základe zákona Oddelenie domovskej bezpečnosti prebralo kľúčovú úlohu naturalizačného i celkového procesu vstupu imigrantov na štátne územie. Podmienky stanovené zákonom a požadované od uchádzačov majú reštrikčný charakter. Ich cieľom je zvoliť najviac spôsobilých uchádzačov, ktorí získajú status legálneho permanentného rezidenta a zelenú kartu.⁶⁰

Imigranti prichádzajúci do USA v 21. storočí sa usídľujú najmä v štátoch Kalifornia, Texas, New York, Illinois a Florida. Zvyšujúcim sa počtom ázijských a latinsko-amerických prisťahovalcov sa mení aj národnostná a kultúrna štruktúra jednotlivých krajín, európski migranti v období na prelome 20. a 21. storočia predstavovali menej ako 10% zo všetkých cudzincov usídľujúcich sa v Spojených štátoch.⁶¹

Spojené štáty americké sú verejnosťou označované ako tzv. *melting pot*, tento výraz v preklade znamená taviaci hrniec, opísaný stav možno definovať ako situáciu, keď sa heterogénna spoločnosť približuje a vytvára homogénnu. Jej rozdielne prvky sa v prenesenom význame pretavujú a spájajú sa do jedného harmonického celku.⁶² Odporcom tejto teórie je model multikulturalizmu, ktorý vníma spoločenské rozdiely ako hodnotné a ich význam pre obyvateľstvo ako kľúčový a smerodajný. Pozadie teórie homogenity je zjavné. Každý z migrujúcich obyvateľov má svoje vlastné dôvody, kvôli ktorým sa rozhodol do krajiny vstúpiť, jeden cieľ však majú predsa len spoločný. Pohnútkou ich konania je vytvorenie uceleného spoločenstva, v ktorom si každý bude môcť splniť svoje očakávania či naplniť dôvody, ktorého do krajiny dovedli. Proces migrácie je však oveľa zložitejší a je zaťažený množstvom pravidiel a regulácií, ktoré sú prísne nastavené na základe poznatkov z predchádzajúcich období. Administratíva je do veľkej miery ovplyvnená aj politickou

⁵⁹ 116 Stat. 2135

⁶⁰ SAMUELS, Richard: *Homeland Security Act*. [cit. 2019-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/topic/Homeland-Security-Act>

⁶¹ APPLEBY, J. a kol.: *The American Vision: Modern Times*. 2005. s. 790

⁶² Cambridge Dictionary: *Melting pot*. [cit. 2018-12-30]. Dostupné na internete: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/melting-pot>

situáciou, najmä čo sa týka formálnej hlavy štátu čiže prezidenta ako hlavného predstaviteľa a ochrancu záujmov obyvateľov Spojených štátov amerických. Mиграčná politika USA je teda určovaná na federálnej úrovni a jej zásady musia byť uplatňované aj na štátnej a lokálnej úrovni. Federálne zákony pokrývajú spektrum aspektov migrácie ako napríklad bezpečnosť na hraniciach, kvantitatívne reštrikcie ľudí vstupujúcich na územie či podmienky, ktoré sú povinní uchádzači spĺňať.⁶³

4.1 Imigračná politika USA v súčasnosti

Imigračná politika Spojených štátov amerických je riadená Imigračným a národnostným zákonom (*Immigration and Nationality Act*)⁶⁴, ktorý bol prvotne kodifikovaný v roku 1952 a doposiaľ bol niekoľkokrát obmenený a prispôbený súčasnej situácii. Implementácia imigračných postupov je zabezpečovaná viacerými agentúrami, ktoré spadajú do výkonnej zložky moci a sú súčasťou prezidentského úradu. Rezidenti pochádzajúci z iných krajín sú označovaní ako cudzinci, nie sú považovaní za obyvateľov USA, neprešli procesom naturalizácie. Do tejto skupiny sú zahrnutí všetci bez ohľadu na legálnosť ich vstupu do krajiny. Americká imigračná politika rozlišuje dve základné kategórie – imigrantov (*immigrants*), nezahrňujúc azylantov a utečencov, príslušníkov cudzieho národa s právoplatne priznanou možnosťou permanentnej rezidencie, a non imigrantov (*nonimmigrants*), príslušníkov iného národa právoplatne krátkodobo prijatých do krajiny so špecifickým účelom na obmedzené časové obdobie, patria sem turisti, diplomati, študenti, dočasní pracovníci či krátkodobí návštevníci. Pojmy utečenec (*refugee*) a azylant (*asylee*) označujú ľudí unikajúcich z krajín ich pôvodu kvôli prenasledovaniu alebo dôvodnému podozreniu z prenasledovania na základe rasy, náboženstva, národnosti, členstva v špecifickej sociálnej skupine alebo politického presvedčenia. Azylanti a utečenci nie sú považovaní za imigrantov, no v prípade prijatia tejto skupiny do krajiny získavajú status právoplatného permanentného rezidenta. Naturalizovaní občania sú právoplatní permanentní rezidenti, ktorí získali občianstvo procesom naturalizácie, a to dlhodobým pohybom v krajine po dobu 5 rokov. Pojem neoprávnený cudzinec sa vzťahuje na príslušníka iného národa dlhodobo sa neoprávnene zdržiavajúceho na štátnom území Spojených štátov amerických bez

⁶³ KANDEL, William: *Permanent Legal Immigration to the United States: Policy Overview*. [cit. 2019-01-11]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homsec/R42866.pdf>.

⁶⁴ 79 Stat. 911

príslušného povolenia k vstupu alebo ktorý vstúpil do krajiny legálne s dočasným povolením, no porušil podmienky svojho prijatia najmä zdržaním sa v krajine aj po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.⁶⁵

4.2 Permanentná imigrácia

Súčasná americká imigračná politika je postavená na štyroch základných princípoch: interakcie rodín a reunifikácia príbuzenských vzťahov, pracovná imigrácia podporujúca domáci pracovný trh, imigrácia ľudí na základe špeciálne udelených víz a humanitárna pomoc. Tieto princípy sú prakticky premietnuté do diferencovaných komponentov, ktorými sa zaoberajú jednotlivé čiastkové politické prístupy. Imigračná administratíva stanovila a ročne limituje počet imigrantov prichádzajúcich do krajiny na základe určených kvót pre jednotlivé skupiny.⁶⁶

Tab. 2 Prehľad imigračných kvót súčasnej administratívy Spojených štátov amerických

Imigračná skupina	Povolený počet imigrantov
Reunifikácia rodín	480 000
Pracovní imigranti	140 000
Imigranti prijatí na základe špeciálnych víz	55 000
	675 000

Zdroj: Vlastné spracovanie z údajov Congressional Research Center⁶⁷

Imigračný a národnostný zákon priamo definuje počet imigrujúcich obyvateľov, ktorí ročne vstupujú do krajiny, na základe jednotlivých záujmových skupín, pričom ich celkový ročný nárast dosahuje 675 000 imigrantov legálne prijatých do krajiny, zákon však opomenul množstvo azylantov a utečencov vstupujúcich do USA a ponecháva toto rozhodnutie v rukách exekutívnej zložky moci, ktorá je reprezentovaná Kongresom na čele s prezidentom. Na základe súčasných štatistík vedených počas posledných desaťročí možno

⁶⁵ KANDEL, William: *A Primer on US Immigration Policy*. Congressional Research Service. [cit.2019-01-11]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45020.pdf>

⁶⁶ American Immigration Council: *How the United States Immigration System Works*. [cit. 2019-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.americanimmigrationcouncil.org/research/how-united-states-immigration-system-works>

⁶⁷ KANDEL, William.: *Permanent Legal Immigration to the United States: Policy Overview*. [cit. 2019-01-11]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R42866.pdf>.

tvrdiť, že súčasný ročný prírastok imigrantov, utečencov a azylantov v priemere predstavuje takmer 1 milión obyvateľov.⁶⁸

Prvou skupinou patriacou medzi hlavné záujmy americkej imigračnej politiky, sú imigranti prichádzajúci do krajiny s úmyslom znovuoobnovenia rodinných stykov, či už sa jedná o priamych príbuzných alebo členov rodín obsiahnutých v tzv. štyroch preferenčných skupinách a ich celkový počet je zákonom limitovaný na 480 000 ľudí. Pracovní imigranti predstavujú ponuku práce na trhu sú významnou skupinou s počtom 140 000 a počet imigrantov, ktorí prichádzajú do krajiny na základe špeciálnych povolení vo forme víz, je 55 000 imigrantov. Tieto limity však predstavujú len teoretický základ pre imigračnú politiku, v skutočnosti sú jednotlivé kvóty považované za priepustné, keďže množstvo rodinných príslušníkov ročne prijímaných do Spojených štátov amerických sa značne líši a často prekonáva zákonom stanovený limit. Legislatíva však predsa len stanovuje podmienky, ktorými sa snaží vyhnúť nadpriemernej dominancii niektorých národností či už vo forme príbuzenských vzťahov alebo na základe ich žiadostí o prácu v krajine, a to zadefinovaním horného percentuálneho podielu pripadajúceho na jednu krajinu vo výške 7%.⁶⁹

4.3 Imigrácia zakladajúca sa na rodinných vzťahoch

Rodinná imigrácia je základným predpokladom legálnej imigrácie do Spojených štátov. Súčasná imigračná administratíva umožňuje príbuzným občanov a tzv. LPR (*legal permanent resident*) požiadať o udelenie špeciálnych víz, ktoré zabezpečia legálnosť ich pobytu prostredníctvom zelenej karty. Už od začiatku 17. storočia a vzniku prvých kolónií bolo imigrácia založená najmä na reunifikácii rodiny, tento fakt neopomenul ani Imigračný a národnostný zákon z roku 1965 (*Immigration and Naturalization Act of 1965*)⁷⁰, ktorého základ tvorila najmä myšlienka znovuoobnovenia rodinných vzťahov. V súčasnosti možno taktiež sledovať tento dlhodobý rastúci trend, keďže viac ako 65% imigrantov ročne

⁶⁸American Immigration Council: *How the United States Immigration System Works*. [cit. 2019-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.americanimmigrationcouncil.org/research/how-united-states-immigration-system-works>

⁶⁹KANDEL, William: *A Primer on US Immigration Policy*. [cit. 2019-01-11]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45020.pdf>

⁷⁰66 Stat. 163

vstupujúcich na územie USA a žiadajúcich o udelenie povolenia k pobytu prichádza do krajiny s cieľom opätovného obnovenia rodinných stykov.⁷¹

Imigrácia založená na príbuzenských vzťahoch zahŕňa dve rôznorodé skupiny, prvou sú bezprostrední príbuzní, v ktorej sú zahrnutí manželia, manželky, maloleté deti a rodičia obyvateľov Spojených štátov. Ich počet nie je zákonom limitovaný, jedinou podmienkou je spĺňanie zákonom stanovených kritérií, ktoré sú obligatórne pre všetkých amerických imigrantov. Druhá zložka zahŕňa väčšie spektrum rodinných vzťahov a ich množstvo je limitované ročným počtom 226 000 ľudí, na rozdiel od bezprostredných príbuzných sú preferenční imigranti obmedzovaní aj 7% percentným stropom pre jednotlivé krajiny.⁷²

Tab. 3 Kategórie imigrantov vstupujúcich do USA na základe rodinných vzťahov

Kategória	Jednotlivci zahrnutí v skupine
Bezprostrední príbuzní	
	Manželia, manželky, maloleté deti do 21 rokov, siroty adoptované občanmi USA doma alebo v zahraničí, rodičia občanov USA
Preferovaní imigranti	
1. preferenčná skupina	Slobodné plnoleté deti občanov USA
2. preferenčná skupina	Manželia, manželky a nepľnoleté deti zákonných permanentných rezidentov
	Slobodné plnoleté deti zákonných permanentných rezidentov
3. preferenčná skupina	Vydaté deti občanov USA
4. preferenčná skupina	Súrodenci občanov USA

Zdroj: Vlastné spracovanie z údajov Congressional Research Center⁷³

4.3.1 Podmienky nadobúdania občianstva prostredníctvom príbuzenských vzťahov

Občan USA prípadne osoba s udeleným statusom legálneho permanentného rezidenta, je povinný podať žiadosť v mene svojho rodinného príslušníka na Úrade občianskych a imigračných služieb. V tejto petícii musia preukázať legitímnosť svojho vzťahu a potvrdenie o spĺňaní stanovených príjmov. Sponzor musí k žiadosti pripojiť aj potvrdenie o finančnej podpore, v ktorom sa zaviazá k zodpovednosti za žiadateľa. Následne žiadateľ

⁷¹U.S. Family-Based Immigration Policy. [cit.2018-12-08]. Dostupné na internete: <https://www.everycrsreport.com/reports/R43145.html>

⁷² Id.

⁷³ KANDEL, William: *A Primer on US Immigration Policy*. Congressional Research Service. [cit.2019-01-11]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45020.pdf>

o azyl prechádza obdobím početných kontrol⁷⁴, rozhovorov, je povinný zaplatiť administratívne poplatky a zúčastniť sa lekárskej previerky. Cieľom previerok je najmä odhaliť žiadateľov, ktorí by mohli v budúcnosti predstavovať bezpečnostné riziko, prípadne by sa mohli stať záťažou štátu z dôvodu neplatenia verejných poplatkov a využívania štátnej podpory. Po schválení žiadosti je následne odoslaná Národnému vízovému centru, ktoré nariaďuje žiadateľovi, aby predložil príslušné dokumenty a zaplatil poplatky. Po obdržaní žiadaných dokumentov nasleduje vypočutie žiadateľa príslušníkom úradu veľvyslanca alebo konzula USA s cieľom uistiť sa o jeho oprávnenosti. Všetci žiadatelia musia tiež absolvovať lekárske vyšetrenie vykonané oprávneným lekárom a dať sa zaočkovať ešte pred tým, ako mu je úradom udelené vízum.⁷⁵

Dĺžka vízového konania je závislá od povahy vzťahu medzi sponzorom a žiadateľom, zatiaľ čo v prípade bezprostredných príbuzných ide po splnení zákonom stanovených podmienok len o krátkodobú záležitosť, čakacia doba ostatných členov rodiny sa môže široko spektrálne líšiť od rokov až po desaťročia, a to na základe ich príslušnosti k jednotlivým preferenčným kategóriám. V dôsledku číselných a vnútroštátnych limitov v kombinácii s vysokým dopytom existujú vo väčšine preferenčných kategórií dlhodobo nevyriešené prípady. V roku 2017 z približne 4,7 milióna žiadateľov bol viac ako 3,9 milióna nespracovaných žiadostí, ktoré boli prenesené do nasledujúceho obdobia. Drvivá väčšina členov rodín pochádza z krajín ako Čína, India, Mexiko a Filipíny, ktoré po desaťročia vykazujú vysoký dopyt.⁷⁶

4.4 Pracovná imigrácia

Imigrácia založená na zamestnanosti jednotlivých prichádzajúcich obyvateľov je vyjadrená prostredníctvom piatich numericky limitovaných preferenčných skupín. V prvých troch zložkách sú obsiahnutí a hierarchicky odstupňovaní imigranti na základe ich profesionálnych skúseností a schopností, štvrtá skupina zahŕňa rozličných špecifických

⁷⁴ Bezpečnostné kontroly vrátane kriminálnej, národnej bezpečnosti, prehliadky súvisiace so zdravím

⁷⁵ CEPLA, Zuzana: *What is family-based immigration?* [cit.2019-03-03]. Dostupné na internete: <https://immigrationforum.org/article/fact-sheet-family-based-immigration/>

⁷⁶ Id.

imigrantov⁷⁷ a piata zložka predstavuje investorov. Táto kategória bola vytvorená v roku 1990 a jej prínosom sú benefity americkej ekonomiky prostredníctvom vytvárania nových pracovných príležitostí a kapitálového investovania. Pracovná imigrácia zahŕňa aj sprievod manželov, manželiek a detí, ktorých počet je limitovaný na celkový ročný prírastok 140 000 a pravidlom 7% pre jednotlivé krajiny.⁷⁸

Tab. 4 Prehľad preferenčných skupín v oblasti pracovnej migrácie USA

Kategória	Príslušníci kategórie
1. preferenčná kategória	Pracovníci s mimoriadnymi schopnosťami v oblasti umenia, vedy, vzdelávania alebo biznisu, svetoznámi profesori, výskumníci a nadnárodní manažéri
2. preferenčná kategória	Diplomovaní pracovníci a ľudia s výnimočnými profesionálnymi schopnosťami na poli vedy, umenia a biznisu
3. preferenčná kategória	Nekvalifikovaní pracovníci
4. preferenčná kategória	Špeciálni imigranti zahŕňajúci náboženských predstaviteľov, zamestnancov americkej vlády v zahraničí
5. preferenčná kategória	Investori vytvárajúci pracovné miesta, ktorí investujú najmenej 1 milión\$ a vytvoria aspoň 10 nových pracovných príležitostí

Zdroj: Vlastné spracovanie z údajov Congressional Research Center⁷⁹

4.5 Iný spôsob nadobúdania víz

Diverzita prístahovaleckých víz zabezpečuje legálnu imigráciu z krajín, z ktorých prichádza relatívne malý počet obyvateľov žiadajúcich o povolenie k pobytu v Spojených štátoch amerických. Každoročne je k dispozícii príslušníkom vybraných národov 50 000 víz, jedná sa o štáty, z ktorých prístahovalectvo za posledných päť rokov nepresiahlo kvótu 50 000 ľudí. Nutnou podmienkou pre obdržanie víz je riadne ukončenie stredoškolského stupňa alebo dva roky praxe za posledných päť rokov získaných v zamestnaní, ktoré vyžaduje minimálne dva roky tréningu alebo skúseností. Spôsobilým uchádzačom sú následne víza udeľované na princípe náhodného výberu alebo tzv. lotérie. Víťazi vízovej

⁷⁷ Za špeciálnych imigrantov sú považovaní náboženský pracovníci, pracovníci z oblasti Panamského kanála, pracovníci medzinárodných organizácií, príslušníci ozbrojených síl, príslušníci afgánskeho a irackého národa pracujúci ako prekladatelia pre americké ozbrojené sily.

⁷⁸ KANDEL, William: *A Primer on US Immigration Policy*. [cit. 2019-01-11]. Dostupné na internete:

<https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45020.pdf>

⁷⁹ KANDEL, William: *A Primer on US Immigration Policy*. Congressional Research Service. [cit. 2019-01-11]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45020.pdf>

lotérie sú povinní taktiež spĺňať štandardné kritéria požadované od všetkých žiadateľov o povolenie k vstupu do krajiny, čo v praxi znamená, že pred príchodom prechádzajú previerkami vykonávanými pracovníkmi Ministerstva štátnych konzulárnych úradníkov v zahraničí. Cieľom týchto kontrol je zabezpečiť, aby výherca víz spĺňal všetky zákonom stanovené podmienky, zákon ďalej definuje aj kritéria na vylúčenie, medzi ktoré patria zdravotné dôvody, trestná minulosť, obavy z participácie či organizácie teroristických útokov, riziko neplatenia verejných poplatkov, nepovolený vstup na územie USA a vedomé porušovanie zákonov, nespôsobilosť na získanie amerického občianstva prípadné opakované vyhodenie z USA.⁸⁰

4.6 Azylanti a utečenci

Základným princípom imigračnej politiky USA je ochrana príslušníkov iných národov v prípade, ak existuje predpoklad, že v krajine môže byť ohrozený jeho život alebo porušované základné ľudské práva a slobody. Imigračný a národnostný zákon definuje utečenca ako človeka, ktorý je príslušníkom iného národa a ktorý nie je schopný alebo ochotný vrátiť sa od krajiny svojho pôvodu z dôvodu perzekúcie alebo dôvodného strachu z prenasledovania na základe piatich bázičských dôvodov: rasy, náboženstva, národnosti, členstva v určitej sociálnej skupine alebo politického názoru. Azylant je príslušník iného štátu, ktorý je rovnako ako utečenec prenasledovaný alebo má dôvodné podozrenie, avšak na rozdiel od utečenca je azylant oficiálne prijatý v Spojených štátoch prípadne sa nachádza na pozemnej hranici alebo v prístave USA.⁸¹ Udeľovanie statusu utečenca je limitované numerickými obmedzeniami, administratíva zaoberajúca sa utečeneckou politikou sa značne odlišuje od imigračného politického prístupu, keďže ročný prírastok, známy aj pod názvom utečenecký strop (*refugee ceiling*), a ich rozdelenie podľa regiónov sveta nie sú nariadené v štatúte, ale sú každoročne stanovované prezidentom po predchádzajúcej konzultácii

⁸⁰ WASEM, Ruth Ellen: *Diversity immigrant visa lottery issues*. [cit. 2019-03-15]. Dostupné na internete: http://digitalcommons.ilr.cornell.edu/key_workplace/822

⁸¹ US Citizenship and Immigration Service: *Refugees and asylum*. [cit. 2019-02-19]. Dostupné na internete: <https://www.uscis.gov/humanitarian/refugees-asylum>

s Kongresom.⁸² V roku 2018 bol celosvetový strop definovaný počtom 45 000 ľudí a táto kvóta bola alokovaná vo všetkých svetových regiónoch.⁸³

Každý prípad udeľovania azylu je posudzovaný samostatne a starostlivo s ohľadom na jednotlivé skutočnosti. Cudziniec môže v Spojených štátoch oficiálne podať žiadosť o azyl alebo môže svoje záujmy obhajovať na imigračnom súde počas súdneho pojednania, ktorý rozhodne o udelení povolenia k pobytu alebo o prípadnom odstránení jednotlivca. Väčšina cudzincov vstupujúcich na územie Spojených štátov nemá riadne prísťahovalecké doklady, tým pádom sú považovaní za podozrivých zo zločinu podvodu alebo skresľovania informácií a v rýchлом konaní sú odsúdení na bezodkladné odstránenie. Ak však vyjadria strach z prenasledovania, ich podozrenie je preskúmané príslušnými úradmi a v prípade zistenia skutočností, ktoré potvrdzujú stav prezentovaný prísťahovalcom, je utečencovi poskytnutá základná ochrana a má právo žiadať o ochranu svojich záujmov prostredníctvom udelenia povolenia k pobytu, ktoré je prerokované na imigračnom súdnom konaní.⁸⁴

4.7 Proces a výhody nadobúdania občianstva v Spojených štátoch

Štandardný spôsob nadobúdania občianstva je prostredníctvom procesu naturalizácie, ktorá je medzinárodným právom verejným definovaná ako udelenie štátneho občianstva osobe, ktorá o občianstvo žiada spôsobom predpísaným právnym poriadkom príslušného štátu. Ak sa jedná o legálneho permanentného rezidenta USA, tento proces môže byť vnímaný ako krátkodobá záležitosť, keďže väčšina zákonom stanovených podmienok musí byť splnená už pri získavaní predchádzajúceho statusu, po podaní žiadosti o udelenie štátneho občianstva na príslušný úrad a preukázaní žiadateľovej spôsobilosti je nutné zaplatiť správny poplatok a absolvovať test spolu s osobným rozhovorom⁸⁵. V súčasnosti štatistické dáta preukazujú skutočnosť, že v Spojených štátoch žije viac ako 8,8 milióna legálnych permanentných rezidentov, ktorí sú vhodnými kandidátmi. Napriek tomu, že proces naturalizácie je spojený s viacerými obštrukciami, občianstvo Spojených štátov je do značnej

⁸²ZONG, Jie. – BATALOVA, Jeanne.: *Refugees and Asylees in the United States*. [cit. 2019-03-18]. Dostupné na internete: <https://www.migrationpolicy.org/article/refugees-and-asylees-united-states>

⁸³ Afrika, Východná Ázia, Európa a Stredná Ázia, Latinská Amerika a Karibik, Blízky Východ a Južná Ázia

⁸⁴CEPLA, Zuzana: *U.S. Asylum Process*. [cit. 2019-03-17]. Dostupné na internete: <https://immigrationforum.org/article/fact-sheet-u-s-asylum-process/>

⁸⁵ USA Government: *How to Apply for U.S. Citizenship*. [cit. 2019-02-17]. Dostupné na internete: <https://www.usa.gov/immigration-and-citizenship>

miery spojené s výraznými prínosmi, medzi ktoré patrí väčšie spektrum pracovných príležitostí, študentské štipendiá, ušetrené náklady na obnovovanie zelenej karty, znížené riziko deportácie z krajiny po spáchaní trestného činu či daňové zvýhodňovanie občanov krajiny. O spôsobilosti uchádzačov je rozhodované primárne na základe ich splnenia stanovených kritérií, požaduje sa dosiahnutie plnoletosti, uchádzač je držiteľom zelenej karty po dobu piatich rokov, žije permanentne v jednom zo štátov federácie aspoň tri mesiace pred podaním žiadosti, uchádzač musí byť fyzicky prítomný v Spojených štátoch najmenej 30 mesiacov z piatich rokov, počas ktorých je legálnym držiteľom zelenej karty, uchádzač je povinný absolvovať test anglického jazyka, histórie a politického systému USA a má morálne zásady. Špeciálnu výnimku majú udelení manželia a manželky občanov Spojených štátov, kedy sa zákonná lehota držby zelenej karty znižuje na tri roky.⁸⁶

4.8 Deferred Action for Childhood Arrivals

Spojené štáty dlhodobo čelia masovým vlnám prisťahovalcov, ktorí v krajine hľadajú ochranu, nové pracovné možnosti či ekonomickú stabilitu. Na základe historického kontextu možno sledovať obdobia prudkého rastu imigrantov rôznych národností, veku či náboženstva. Procesu migrácie väčšinou nečelí jedinec samostatne, no jedná sa o rozsiahle sťahovanie celých rodín, etnických a náboženských skupín. Práve na tomto základe vznikol v USA konflikt, ktorého súčasťou sa stali malé deti prichádzajúce do krajiny nelegálne sprevádzané svojimi rodičmi. Neoprávnené príchody detí sú všeobecne používaný pojem označujúci príslušníkov iného národa, ktorí boli v detstve privezení do Spojených štátov v doprovode svojich rodičov alebo iných dospelých osôb. Niektorí z nich sú označovaní pojmom *dreamers* reprezentujúc veľkú skupinu nelegálne prisťahovaných cudzincov. Existuje široké spektrum pohľadov a názorov, ako je možné situáciu vyriešiť. Zástancovia radikálneho postoja bojovali za vystáhanie *dreamers* z krajiny, na strane druhej stoja reprezentanti s myšlienkou poskytnúť im ochranu a istotu, keďže považujú konanie tejto ohrozenej skupiny mladých ľudí za nevedomé a sú zástancami procesu, prostredníctvom

⁸⁶Citizen Path: *How to apply for U.S. Citizenship*. [cit. 2019-02-26]. Dostupné na internete: <https://citizenpath.com/apply-for-citizenship/>

ktorého by sa mohli *dreamers* stať plnoprávnymi občanmi a získať práva a povinnosti vyplývajúce z ich budúceho legálneho statusu.⁸⁷

Prvotné riešenie vzniknutej situácie bolo iniciované administratívou prezidenta Baracka Obamu, ktorého cieľom bolo vytvoriť a schváliť nové legislatívne nariadenie, prostredníctvom ktorého by bola mladým ľuďom, ktorí sa spolu s rodinou v detskom veku nelegálne prisťahovali do krajiny, poskytnutá možnosť získať legálne povolenie k permanentnému pobytu. Zákon o rozvoji, podpore a vzdelávaní mladých ľudí (*Dream Act*) bol Kongresu predstavený v roku 2001, v tom istom období prebiehali diskusie o účinnosti nariadenia a o jeho dopade na americkú spoločnosť ako celok. Kongres však vo finálnej fáze rozhodol v neprospech *dreamers* a legislatívu neschválil. Kompromisom oboch protichodných postojov bolo vytvorenie programu DACA, prostredníctvom ktorého bola uchádzačom o členstvo, po splnení stanovených podmienok, garantovaná ochrana pred deportáciou na obdobie dvoch rokov, žiadosť je možné po uplynutí zákonom stanovenej lehoty predĺžiť.⁸⁸

Situácia sa čiastočne vyriešila až počas administratívy prezidenta Baracka Obamu, ktorý 15. júna 2012 založil program DACA (*Deferred Action for Childhood Arrivals*), ktorého cieľom bolo chrániť mladých ľudí, ktorí sa spoločne s rodinou prisťahovali do Spojených štátov v detskom veku, nepredstavujú žiadne riziko pre národnú bezpečnosť a spĺňajú zákonom stanovené kritéria. Program im tak poskytuje dvojročnú ochranu pred deportáciou a taktiež im poskytuje možnosť získať pracovné povolenie.⁸⁹ Od roku 2012 sa po dnešné obdobie prihlásilo a získalo chránený status ako viac 800 000 mladých ľudí, ktorí v krajine študujú, pracujú a pre väčšinu z nich je to jediné miesto, aké vo svojom živote poznali.⁹⁰

Program DACA predstavuje základný legislatívny komplex, ktorého účelom bolo umožniť beneficentom programu získať povolenie na pobyt a zákonnú ochranu pred

⁸⁷ JORDAN, Miriam: „Most Americans Want Legal Status for ‘Dreamers’. These People Don’t,“. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na internete: <https://www.nytimes.com/2018/01/25/us/dreamers-opponents-daca-deal.html>

⁸⁸ *Dream Act*. [cit. 2019-02-18]. Dostupné na internete: <https://www.hrc.org/resources/dream-act>

⁸⁹ *The impact of DACA program repeal on American jobs*. [cit. 2019-03-05]. Dostupné na internete: <https://www.fwd.us/news/impact-report/>

⁹⁰ Immigrant Legal Resource Center: *PREPARING FOR THE FUTURE: Understanding the rights and options of DACA recipients*. 2019. s.3

deportáciou z krajiny. Aj napriek tomu, že počet žiadateľov každoročne stúpal, získavajú chránený status len tí, ktorí spĺňajú zákonom stanovené podmienky pre získanie členstva v národnom programe DACA. Žiadateľ musel mať menej ako 31 rokov v období pred 15. júnom 2012, prisťahoval sa do Spojených štátov pred dosiahnutím 16. roku života a dlhodobo kontinuálne žije v USA od júna 2007 až do súčasnosti. Žiadateľ bol fyzicky prítomný v krajine 15. júna 2012 a taktiež aj v čase podania svojej žiadosti, do vzniku ochranného programu DACA nebol žiadateľovi doposiaľ udelený žiadny právny status, v súčasnosti študuje alebo právoplatne ukončil svoje vzdelávanie na strednej škole, obdržal štátom uznávaný certifikát o vyškolení alebo je čestne prepustený veterán pobrežnej stráže alebo ozbrojených síl Spojených štátov. Poslednou podmienkou je bezúhonnosť žiadateľa, čo znamená, že sa v sledovanom období nedopustil závažného trestného činu alebo troch a viacerých priestupkov a nepredstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť ani verejné ohrozenie.⁹¹

Postoje a politické prístupy predstaviteľov výkonnej moci USA sa značne líšia. Zatiaľ čo prezident Barack Obama zastával politiku otvorených hraníc a vytváral podmienky pre príchod imigrantov do krajiny, jeho nástupca zvolil protichodný postoj označovaný pojmom politika nulovej tolerancie. V praxi sa jedná o značne reštriktívnu politiku, prostredníctvom ktorej môže prezident eliminovať počet legálnych imigrantov získavajúcich povolenie k pobytu. Zadefinované boli aj konsekvencie vyplývajúce z ilegálneho prekročenia štátnych hraníc v závislosti od toho, či sa jedná o opakovaný trestný čin alebo jednorazový priestupok. Rázne kroky zaujal aj voči cudzincom, ktorí sú v krajine prítomní aj napriek expirácií ich povolenia a voči beneficiarym ochranného programu DACA.⁹²

Napriek pozitívnym ekonomickým prínosom, ktoré spolu so zvýšeným počtom mladých pracujúcich ľudí prichádza, sa súčasný prezident Donald Trump rozhodol program definitívne ukončiť, čo v praxi predstavuje situáciu, kedy povolenia k pobytu beneficiarym programu DACA expirujú a následne sa zabráni ich ďalšiemu predĺženiu. Počas svojej predvolebnej kampane sa viackrát explicitne vyjadril a priamo kritizoval program zriadený prezidentom Obamom, taktiež vyhlásil, že počas svojho úradu deportuje imigrantov, ktorí sa

⁹¹*Consideration of Deferred Action for Childhood Arrivals (DACA)*. [cit. 2019-03-05]. Dostupné na internete: <https://www.uscis.gov/archive/consideration-deferred-action-childhood-arrivals-daca>

⁹²*The Trump Administration's "Zero Tolerance" Immigration Enforcement Policy*. [cit. 2019-03-17]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45266.pdf>

nelegálne nachádzajú a pobývajú v Spojených štátoch, celkový počet prisťahovalcov, ktorí nezískali povolenie v pobyte alebo vstúpili na územie USA bez platných dokumentov, predstavuje v súčasnosti 11 miliónov.⁹³ Na toto rozhodnutie promptne zareagoval aj bývalý prezident a autor celého programu, ktorý s názorom svojho nástupcu radikálne nesúhlasí. Vo svojom vyjadrení nepriamo kritizoval tvrdé zásahy do ľudských životov, vyzdvihol skutočnosť, že mladí ľudia chránení programom považujú Spojené štáty za svoju vlasť, tu študujú, pracujú, podnikajú a tým aj vytvárajú nové pracovné príležitosti, chránia národnú bezpečnosť ako členovia armády, vybudovali si národnú hrdosť a vo väčšine prípadov je to jediný domov, aký si pamätajú.⁹⁴ Taktiež nie je možné opomenúť ani vplyv na národnú ekonomiku ako celok. Štatistiky ukazujú, že viac ako 91% príjemcov je v súčasnosti zamestnaných v Spojených štátoch, kde prispievajú miliardy dolárov do ekonomiky a daňového systému. Deportácia pracujúcich beneficentov by viedlo k strate 460,3 miliardy dolárov z HDP⁹⁵ za prvé desaťročie, poklesnú aj príspevky do *Medicare* a do systému sociálneho zabezpečenia vo výške 39,3 miliárd dolárov za obdobie 2018-2028. Okrem toho príjemcovia DACA predstavujú dôležité hnacie sily hospodárskeho rastu v komunitách, takmer 6% z nich vlastní podniky, v ktorých zamestnávajú miestnych amerických občanov.⁹⁶

⁹³WALTERS, Joanna: *What is DACA and who are the Dreamers?*. [cit. 2019-04-01]. Dostupné na internete: <https://www.theguardian.com/us-news/2017/sep/04/donald-trump-what-is-daca-dreamers>

⁹⁴*Obama's full statement on DACA*. [cit. 2019-02-19]. Dostupné na internete: <https://edition.cnn.com/2017/09/05/politics/obama-full-statement-daca/index.html>

⁹⁵SVAJLENKA, Nicole - JAWETZ, Tom - BAUTISTA-CHAVEZ, Angie.: *A New Threat to DACA Could Cost States Billions of Dollars – Center for American Progress*. [cit. 2019-02-24]. Dostupné na internete: <https://www.americanprogress.org/issues/immigration/news/2017/07/21/436419/new-threat-daca-cost-states-billions-dollars/>

⁹⁶WONG, Tom a kol.: *DACA Recipient' Economic and Educational Gains Continue to Grow*. [cit. 2019-02-27]. Dostupné na internete: <https://www.americanprogress.org/issues/immigration/news/2017/08/28/437956/daca-recipients-economic-educational-gains-continue-grow/>

Tab. 5 Zdrojové krajiny beneficentov programu DACA

Krajina pôvodu	Počet beneficentov (v numerickom vyjadrení)	Počet beneficentov (v percentuálnom vyjadrení)
Mexiko	548 000	79,4%
El Salvador	25 900	3,7%
Guatemala	17 700	2,6%
Honduras	16 100	2,3%
Peru	7 420	1,1%
Južná Kórea	7 310	1,1%
Brazília	5 780	0,8%
Ekvádor	5 460	0,8%
Kolumbia	5 020	0,7%
Argentína	3 970	0,6%

Zdroj: Pew Research Center: Top countries of origin for DACA recipients⁹⁷

Občianske a imigračné služby USA pravidelne zbierajú dáta zaznamenávajúce imigračné aj emigračné toky. V roku 2017 dosiahol celkový počet beneficentov programu DACA 689 800 členov, ktorí pochádzajú z viac ako 140 krajín sveta. Vedúcu pozíciu už od vzniku programu zastáva Mexiko, za ním s veľkým percentuálnym rozdielom nasledujú krajiny Južnej Ameriky a Ázie. Napriek tomu, že oficiálne zdroje uvádzajú 800 000 imigrantov ako aktuálny počet príjemcov ochrany, výsledky z predchádzajúceho obdobia sa líšia o 110 000 prisťahovalcov, ktorí už naďalej nie sú chránení pred deportáciou touto zákonnou cestou. Takmer 70 000 predchádzajúcich DACA účastníkov sa rozhodli neobnoviť tieto možnosti, prípadne bola ich žiadosť na základe legislatívnych požiadaviek odmietnutá. Ďalších 40 000 imigrantov nadobudlo vlastný právny status a získali zelenú kartu, ktorá im garantuje právo legálnej permanentnej rezidencie v krajine. Niektorí ho získali sobášom

⁹⁷ Pew Research Center: Top countries of origin for DACA recipients. [cit. 2019-04-11]. Dostupné na internete: https://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/09/25/key-facts-about-unauthorized-immigrants-enrolled-in-daca/ft_17-09-25_daca_topcountries/

s americkým občanom alebo oprávneným permanentným rezidentom, udelením azylu alebo získaním rôznych typov víz.⁹⁸

Inštitút ďalej zaznamenával aj osobné údaje členov DACA, ženy tvoria väčšiu časť poberateľov ochrany s počtom 53%, priemerný vek beneficietov je 24 rokov, pričom boli na základe vedeckého pozorovania rozdelení do 4 vekových kategórií, recipienti vo veku 16-20 rokov dosahuje 29%, ďalšiu skupinu tvoria migranti vo veku 21-25s počtom 37%, prisťahovalci vo veku 26-30 získali 24% a poslednú skupinu tvoria ľudia medzi 31. a 36. rokom života s 11%. Beneficietom programu nemôže byť imigrant s vekom vyšším ako 36 rokov, keďže takýto človek nespĺňa zákonom stanovené požiadavky. Rodinný status bol taktiež súčasťou skúmania Občianskych a imigračných služieb USA, ktoré preukázalo, že viac ako 83% recipientov je momentálne slobodných, menej početnú skupinu tvoria poberatelia v manželskom zväzku s počtom 15%, 1% sú rozvedení beneficieti a menej ako 1% predstavujú členovia, ktorí životného partnera stratili.⁹⁹

Americká univerzita Quinnipiac Poll sa zamerala na prieskum názorov americkej populácie a jej štúdia odzrkadľuje politické postoje občanov v závislosti od ich politického presvedčenia, ktoré predstavujú dve najsilnejšie politické strany Republikáni a Demokrati, pohlavia a dosiahnutého vzdelania. Vo všeobecnosti podporuje myšlienku zotrvania *dreamers* v krajine až 79% amerických voličov, zatiaľ čo priami oponenti predstavujú 15%, z bližšej perspektívy je možné vidieť vplyv politickej ideológie, keďže v porovnaní s Demokratickou stranou, ktorej voliči súhlasia s legálnym pobytom *dreamers* predstavujú až 94%, sú republikánski voliči viac rozdrobení, 61% z nich presadzuje možnosť legálneho pobytu a 28% je zásadne v opozícii.¹⁰⁰

⁹⁸LOPÉZ, Gustavo - KROGSTAD, Jens Manuel: *Key facts about unauthorized immigrants enrolled in DACA*. [cit. 2019-03-10]. Dostupné na internete: <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/09/25/key-facts-about-unauthorized-immigrants-enrolled-in-daca/>

⁹⁹Id.

¹⁰⁰Quinnipiac Poll: *Helping Dreamers Can't Get U.S. Voters Over The Wall*. [cit. 2019-03-11]. Dostupné na internete: https://poll.qu.edu/images/polling/us/us06182018_uwsf13.pdf/

Záver

Migrácia obyvateľstva do USA je dlhodobo sledovaný a výrazný jav, ktorý začal už po objavení kontinentu, naďalej pretrváva aj v súčasnosti a možno predpokladať následnosť tohto fenoménu aj v nasledujúcom období. Spojené štáty sú krajina s najväčším počtom prisťahovalcov v porovnaní s ostatnými členmi svetového spoločenstva. Migrantov lákajú najmä svojimi hodnotami, medzi ktoré patrí politická sloboda, vyššie mzdové ohodnotenia, kvalitné vzdelávanie či ekonomická a politická vyspelosť štátneho zriadenia. Migrácia ako spoločenský jav prináša so sebou množstvo pozitívnych, no aj negatívnych aspektov vplývajúcich na zdrojovú aj cieľovú krajinu.

Migračná politika USA je v súčasnosti veľmi diskutovanou a dôležitou témou, najmä vzhľadom na jej súčasný reštriktívny charakter, ktorý bol zavedený nástupom nového prezidenta Donalda Trumpa do úradu. Ten už počas svojej volebnej kampane priamo avizoval svoje plány a celkové politické smerovanie na zníženie počtu prisťahovalcov prúdiacich ročne do krajiny. Jej nastavenie a následná aplikácia je teda kľúčovým aspektom života mnohých prisťahovalcov pravidelne prichádzajúcich do krajiny.

Ako hlavný cieľ práce sme si zadefinovali zistiť, akými pravidlami sa migračná politika riadi a aké kvantitatívne obmedzenia legislatíva stanovuje. Na realizáciu tohto cieľa sme použili odbornú literatúru a vedecké články, ktoré priamo popisujú danú problematiku. Zo spracovaných údajov v štvrtej kapitole jasne vyplýva, že ročné kvóty obmedzujúce prílev migračných vln do Spojených štátov sú stanovené na hodnotu 675 000 prisťahovalcov, ktorí však predstavujú len fixnú časť v podobe prijímania migrantov na základe ich rodinných väzkov, motívov zamestnať sa v krajine či udelenia špeciálnych víz a povolení. Ďalšou skupinu, ktorej počet je každoročne variabilný v závislosti od množstva žiadostí, predstavujú azylanti a utečenci. Rozhodovanie o tejto zložke imigračnej politiky priamo spadá do kompetencií výkonnej moci, ktorá je reprezentovaná prezidentom Spojených štátov, jeho rozhodnutie však musí byť odobrené schválením Kongresu.

Ďalšou diskutovanou témou v súčasnej americkej spoločnosti je osud mladých ľudí prezývaných *dreamers*. V nadväznosti na svoju predvolebnú kampan pokračuje prezident Donald Trump vo svojich avizovaných plánoch. Jeho cieľom je celý ochranný program

zrušiť, čím by ovplyvnil život takmer 690 000 ľudí, ktorí považujú Spojené štáty za svoj jediný domov. Aktuálna situácia sa teda značne komplikuje. Prezident vydal rozhodnutie o zrušení ochranného programu DACA, čo v praxi predstavuje situáciu, kedy v priebehu nasledujúceho obdobia expirujú povolenia k pobytu *dreamers* a tí budú nútení krajinu opustiť. Zodpovední pracovníci programu podali sťažnosť proti takémuto rozhodnutiu, čím sa situácia stáva súdnym sporom. Ako však súd rozhodne a ako bude vyzerat' život beneficentov v budúcnosti je v súčasnosti neisté. Nejasný je aj názor spoločnosti, keďže postoje jednotlivých občanov sa značne líšia. Zatiaľ čo niektorí s *dreamers* sympatizujú, iní ich vnímajú ako prekážku či záťaž a podporujú radikálne kroky prezidenta.

Zoznam použitej literatúry

A History of Slavery in the United States. In: *Nation Geographic*. [online]. [cit.2019-03-01]. Dostupné na internete: <https://www.nationalgeographic.org/interactive/slavery-united-states/>

ABRAMITZKY, Ran - BOUSTAN, Leah. 2017. Immigration in American Economic History. [online]. [cit. 2019-01-16]. Dostupné na internete: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5794227/>

American Immigration Council. 2016. How the United States Immigration System Works. [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.americanimmigrationcouncil.org/research/how-united-states-immigration-system-works>

APPLEBY, Joyce a kol. 2005. *The American Vision: Modern Times*. California: Glencoe/McGraw-Hill School Pub. 1098 s. ISBN 978-0078678493

BERKIN, Carol a kol. 2008. *Making America*. Boston: Houghton Mifflin Company. 1027 s. ISBN 978-0-547-05264-9

BODVARSSON, Örn - VAN DEN BERG, Hendrik. 2013. *The Economics of Immigration*. New York: Springer. 459 s. ISBN 978-1-4614-2115-3

Britannica. 2016. Human Migration. [online]. [cit.2019-01-17]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/topic/human-migration>

Britannica. 2018. African Americans. [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/topic/African-American>

Britannica. Slavery in the United States. [online]. [cit.2019-01-13]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/topic/African-American/Slavery-in-the-United-States>

Cambridge Dictionary. Melting pot. [online]. [cit. 2018-12-30]. Dostupné na internete: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/melting-pot>

CEPLA, Zuzana. 2018. U.S. Asylum Process. In: *National Immigration Forum*. [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné na internete: <https://immigrationforum.org/article/fact-sheet-u-s-asylum-process/>

CEPLA, Zuzana. 2018. What is family-based immigration? In: *National Immigration Forum*. [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné na internete: <https://immigrationforum.org/article/fact-sheet-family-based-immigratio/>

Citizen Path. 2018. How to apply for U.S. Citizenship. [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné na internete: <https://citizenpath.com/apply-for-citizenship/>

CLARKE, John. 1965. *Population Geography*. Oxford: Pergamon. 188 s. ISBN 978-1-4831-6140-2

Dream Act. 2018. In: *Human Rights Campaign*. [online]. [cit. 2019-02-18]. Dostupné na internete: <https://www.hrc.org/resources/dream-act>

EMBRACE. Pros and cons of migration. [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné na internete: <https://www.embraceni.org/migration/the-pros-and-cons-of-migration/>

Federal Ministry for Economic Cooperation and Development. 2013. Migration policy, guidelines for practice. [online]. [cit. 2018-11-06]. Dostupné na internete: <https://www.giz.de/fachexpertise/downloads/giz2013-en-migration-policy.pdf>

FERNIE, John. 1985. *Resources: environment and policy*. London: Harper and Row. 352 s. ISBN: 978-1-8539-6150-2

History. 2019. US Immigration Before 1965. [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.history.com/topics/immigration/u-s-immigration-before-1965>

Immigrant Legal Resource Center. 2019. PREPARING FOR THE FUTURE: *Understanding the rights and options of DACA recipients*. 29 s.

International organization for migration. Key Migration Terms. [online]. [cit. 2019-01-19]. Dostupné na internete: <https://www.iom.int/key-migration-terms#Migration>

Inter-Parliamentary Union - the International Labour Organization - the United Nations. 2015. Migration, human rights and governance. [online]. [cit. 2019-02-20]. Dostupné na internete: https://www.ohchr.org/Documents/Publications/MigrationHR_and_Governance_HR_PUB_15_3_EN.pdf

JORDAN, Miriam. 2018. „Most Americans Want Legal Status for ‘Dreamers’. These People Don’t,“. In: *New York Times*. [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné na internete: <https://www.nytimes.com/2018/01/25/us/dreamers-opponents-daca-deal.html>

JURČOVÁ, Danuša. 2005. Slovník demografických pojmov. In: *Infostat*. [online]. [cit. 2018-12-19]. Dostupné na internete: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/slovník_2verdd.pdf

KANDEL, William. 2018. Permanent Legal Immigration to the United States: Policy Overview. In: *Congressional Research Service*. [online]. [cit. 2019-11-01]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R42866.pdf>.

KANDEL, William. A. 2018. A Primer on US Immigration Policy. In: *Congressional Research Service*. [online]. [cit. 2019-01-11]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45020.pdf>

Library of Congress. 13th Amendment to the US Constitution: Primary Documents in American History. [online]. [cit. 2019-02-13]. Dostupné na internete: <https://guides.loc.gov/13th-amendment>

LIPKOVÁ, Ľudmila a kol. 2011. *Medzinárodné hospodárske vzťahy*. Bratislava: Sprint dva, 2011. 433s. ISBN: 978-8-0893-9337-4

LOPÉZ, Gustavo - KROGSTAD, Jens Manuel. 2017. Key facts about unauthorized immigrants enrolled in DACA. In: *Pew Research Center*. [online]. [cit. 2019-03-10]. Dostupné na internete: <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/09/25/key-facts-about-unauthorized-immigrants-enrolled-in-daca/>

MASSEY, Douglas a kol. 1993. Theories of International Migration: A Review and Appraisal. In: *Population and Development Review*, Vol. 19, No. 3. 448 s.

Medzinárodná organizácia pre migrácia. Key Migration Terms. [online]. [cit. 2019-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.iom.int/key-migration-terms>

Medzinárodná organizácia pre migráciu. Základné pojmy v oblasti migrácie a integrácie cudzincov. [online]. [cit. 2019-01-26] Dostupné na: <https://www.iom.sk/sk/pre-media/zakladne-pojmy-o-migracii.html#imigrant>

Migration Data Portal. 2019. Remittances. [online]. [cit.2019-01-13]. Dostupné na internete: <https://migrationdataportal.org/themes/remittances>

Moving America Forward: The impact of DACA program repeal on American jobs. [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné na internete: <https://www.fwd.us/news/impact-report/>

National Archives and Records Administration. American Originals. The Emancipation Proclamation, 1863. [online]. [cit. 2019-02-19]. Dostupné na internete: https://www.archives.gov/exhibits/american_originals_iv/sections/emancipation_proclamation.html

Obama's full statement on DACA. 2017. In: *CNN*. [online]. [cit. 2019-02-19]. Dostupné na internete: <https://edition.cnn.com/2017/09/05/politics/obama-full-statement-daca/index.html>

Office of the Historian. The Immigration Act of 1924. [online]. [cit. 2019-03-16]. Dostupné na internete: <https://history.state.gov/milestones/1921-1936/immigration-act>

Organizácia spojených národov. OSN vo všeobecnosti. [online]. [cit. 2018-12-07]. Dostupné na internete: <http://www.unis.unvienna.org/unis/sk/topics/un-general.html>

Pew Research Center. 2017. Top countries of origin for DACA recipients. [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné na internete: https://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/09/25/key-facts-about-unauthorized-immigrants-enrolled-in-daca/ft_17-09-25_daca_topcountries/

Push and pull factors of international migration: A comparative report. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2000. 161 s. ISBN 92-828-9721-4

Quinnipiac Poll. 2018. Helping Dreamers Can't Get U.S. Voters Over The Wall. [online]. [cit. 2019-03-11]. Dostupné na internete: https://poll.qu.edu/images/polling/us/us06182018_uwsf13.pdf/

ROSENBLUM, Marc - TICHENOR, Daniel. 2012. *The Oxford Handbook of the Politics of International Migration*. New York: Oxford University Press, 2012. 660 s. ISBN 978-01-95337-22-8

SAMUELS, Richard. 2002. *Homeland Security Act*. In: *Britannica*. [online]. [cit. 2019-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/topic/Homeland-Security-Act>

SHI, David - TINDALL, George. 1993. *Dejiny Spojených štátu amerických*. Nakladatelství Lidové noviny. 921 s. ISBN: 80-7106-087-9

SINHA, B.R.K. 2005. Human Migration: Concepts and Approaches. In: *Foldrajzi Ertesito, Geographical Bulletin*, Vol. 3-4, 403-414 s.

SMITA, Dubey a kol. 2015. Migration: causes and effects. In: *The Business and Management Review*, Vol. 5 No. 4. Dostupné na internete: http://www.abrmmr.com/myfile/conference_proceedings/Con_Pro_16615/2015iciee_india39.pdf

SVAJLENKA, Nicole - JAWETZ, Tom - BAUTISTA-CHAVEZ, Angie. 2017. A New Threat to DACA Could Cost States Billions of Dollars. In: *Center for American Progress*. [online]. [cit. 2019-02-24]. Dostupné na internete: <https://www.americanprogress.org/issues/immigration/news/2017/07/21/436419/new-threat-daca-cost-states-billions-dollars/>

ŠTEFANČÍK, Radoslav - LENČ, Jozef. 2011. *Migračná politika národných štátov*. Trnava: SSRP. 241 s. ISBN 978-80-969043-3-4

The Trump Administration's "Zero Tolerance" Immigration Enforcement Policy. 2019. In: *Congressional Reserach Service*. [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné na internete: <https://fas.org/sgp/crs/homesec/R45266.pdf>

The World Bank. 2018. Record high remittances to low- and middle-income countries in 2017. [online]. [cit. 2019-02-12]. Dostupné na internete: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2018/04/23/record-high-remittances-to-low-and-middle-income-countries-in-2017>

U.S. Citizenship and Immigration Service. 2018. Refugees and asylum. [online]. [cit. 2019-02-19]. Dostupné na internete: <https://www.uscis.gov/humanitarian/refugees-asylum>

U.S. Citizenship and Immigration Services. 2017. DACA population data. [online]. [cit. 2019-01-13]. Dostupné na internete: https://www.uscis.gov/sites/default/files/USCIS/Resources/Reports%20and%20Studies/Immigration%20Forms%20Data/All%20Form%20Types/DACA/daca_population_data.pdf

U.S. Citizenship and Immigration Services. 2018. Consideration of Deferred Action for Childhood Arrivals (DACA). [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné na internete: <https://www.uscis.gov/archive/consideration-deferred-action-childhood-arrivals-daca>

U.S. Family-Based Immigration Policy. In: *Congressional Reserach Service*. [online]. [cit. 2018-12-08]. Dostupné na internete: <https://www.everycrsreport.com/reports/R43145.html>

UNESCO. 2018. Migrant/Migration. [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné na internete: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/migrant/>

United States Census Bureau. 1793. 1790 Census: *Return of the Whole Number of Persons within Several Districts of the United States*. [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné na internete: <https://www.census.gov/library/publications/1793/dec/number-of-persons.html>

URWIN, Gregory. 1928. *Human Migration and the Future: A study of the causes, effects and control of emigration*. Tretie vydanie. Londýn: Seerley, Services and Co. Limited. 71 s.

USA Government. 2019. How to Apply for U.S. Citizenship. [online]. [cit. 2019-02-17]. Dostupné na internete: <https://www.usa.gov/immigration-and-citizenship>

Vysoký komisár pre ľudské práva. 1990. International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. In: *Organizácia spojených národov*. [online] [cit. 2019-02-13]. Dostupné na internete: <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cmw.aspx>

WALTERS, Joanna. 2017. What is DACA and who are the Dreamers? In: *The Guardian*. [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné na internete: <https://www.theguardian.com/us-news/2017/sep/04/donald-trump-what-is-daca-dreamers>

WASEM, Ruth Ellen. 2010. Diversity immigrant visa lottery issues. In: *Congressional Research Service*. [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné na internete: http://digitalcommons.ilr.cornell.edu/key_workplace/822

WONG, Tom a kol. 2017. DACA Recipients' Economic and Educational Gains Continue to Grow. In: *Center for American Progress*. [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné na internete: <https://www.americanprogress.org/issues/immigration/news/2017/08/28/437956/daca-recipients-economic-educational-gains-continue-grow/>

World Immigration Report 2018. 2019. International organization for migration. 347 s. ISBN: 978-92-9068-742-9

ZHAO, Xiaojian. 2016. Immigration to the United States after 1945. [online]. In: *Oxford Research Encyclopedias*. [cit. 2019-02-27]. Dostupné na internete: <http://oxfordre.com/americanhistory/view/10.1093/acrefore/9780199329175.001.0001/acrefore-9780199329175-e-72>

ZONG, Jie. – BATALOVA, Jeanne. 2017. Refugees and Asylees in the United States. In: *Migration Policy Institute*. [online]. [cit. 2019-03-18]. Dostupné na internete: <https://www.migrationpolicy.org/article/refugees-and-asylees-united-states>